
Gevolgen risicobeheersingstaken stelselherziening Omgevingsrecht voor veiligheidsregio's

analyse van structurele kosten en implementatieprocessen

20806
rapport

onderzoeksteam

Rien Bruins, projectleider, rien.bruins@cebeon.nl

Wilfred Nijhof, wilfred.nijhof@cebeon.nl

Liane van Dantzig, liane.van.dantzig@cebeon.nl

I Inhoudsopgave

S Samenvatting	5
S.1 Gevolgen stelselherziening Omgevingsrecht voor veiligheidsregio's	5
S.2 Huidige kosten risicobeheersing	6
S.3 Structurele gevolgen stelselherziening.....	7
S.4 Implementatiekosten	9
1 Inleiding	11
2 Onderzoeksmethode	13
2.1 Aanpak op hoofdlijnen.....	13
2.2 Inventarisatie risicobeheersingstaken (ZTC)	13
2.3 Steekproef veiligheidsregio's.....	15
2.4 Uitvraag: kosten, urenregistraties, producten.....	16
2.5 Was-wordt lijst.....	18
2.6 Ramingen structurele gevolgen.....	19
2.7 Implementatiekosten	20
2.8 Validatie structurele kosten.....	20
3 Huidige kosten risicobeheersingsproducten.....	23
3.1 Kosten per activiteiten	23
3.2 Kosten per product.....	25
3.2.1 Advisering.....	25
3.2.2 Toezicht	28
3.2.3 Bedrijfsbrandweer.....	29
4 Structurele gevolgen stelselherziening Omgevingsrecht.....	30
4.1 Ramingen steekproefregio's	30
4.2 Advisering.....	30
4.3 Toezicht	32
4.4 Bedrijfsbrandweer.....	34
4.5 Brandveilig Leven.....	36
4.6 Slotbeschouwing.....	36
5 Implementatiekosten	38
5.1 Feitelijke kosten en ramingen	38
5.2 Totaalbeeld.....	38
5.3 Onderdelen implementatiekosten.....	38
5.3.1 Samenwerkingsafspraken	39
5.3.2 Frictiekosten personeel	39
5.3.3 Aanpassen systemen	40
5.3.4 Planvorming.....	40
5.3.5 Overige implementatiekosten	41
6 Slotbeschouwing	42
Bijlagen 45	
A Itemlijst risicobeheersingstaken Omgevingswet.....	47

A.1.1	Advisering.....	48
A.1.2	Toezicht en handhaving.....	51
A.1.3	Aanwijzing bedrijfsbrandweer.....	54
A.1.4	Implementatie	55
B	Samenstelling begeleidingscommissie	60

S Samenvatting

S.1 Gevolgen stelselherziening Omgevingsrecht voor veiligheidsregio's

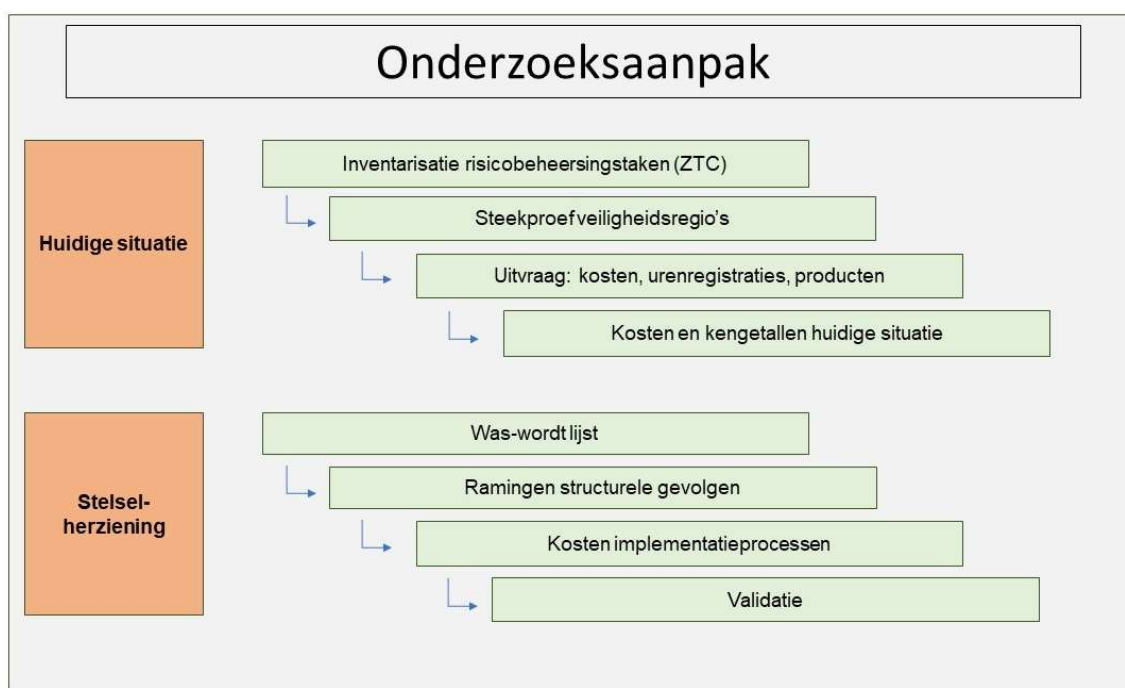
doel van het onderzoek

De stelselherziening Omgevingsrecht – bestaande uit de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen – brengt een intensieve taakverandering voor veiligheidsregio's op het gebied van risicobeheersing. Het onderzoek biedt inzicht in de verandering in tijd en kosten die de veiligheidsregio's, gemiddeld en geaggregeerd, besteden aan taken op het gebied van risicobeheersing, als gevolg van de stelselherziening Omgevingsrecht (hierna: 'de stelselherziening'). Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen implementatiekosten en structurele uitvoeringskosten.

Dit onderzoek geeft voor het eerst inzicht in de huidige kosten van risicobeheersingsproducten van veiligheidsregio's. Daarnaast onderbouwt deze rapportage de meerkosten voor veiligheidsregio's als gevolg van de stelselherziening alsmede de implementatiekosten die daarmee gepaard gaan. Tevens biedt het onderzoek inzicht in de verschillen die er zijn tussen veiligheidsregio's, zowel ten aanzien van de kosten als ten aanzien van de uiteenlopende wijzen waarop organisatorisch invulling wordt gegeven aan de stelselherziening.

degelijke aanpak over meerdere schijven

In het onderzoek is een uitvoerig traject doorlopen waarbij eerst de huidige situatie in kaart is gebracht en vervolgens de gevolgen van de stelselherziening zijn geïnventariseerd.

Aan de hand van de Zaaktypencatalogus (ZTC) is de 'kleinste gemene deler' bij veiligheidsregio's bepaald in de uitvoering van risicobeheersingsproducten. Bij een steekproef van veiligheidsregio's die een gedetailleerd inzicht konden bieden, zijn uiteenlopende gegevens opgevraagd (uitdraai financiële administratie, urenregistraties, aantallen producten en bijzonderheden tussen en binnen regio's). Vervolgens zijn de huidige producten omgezet naar de producten onder de stelselherziening met behulp van de

Producten- en Dienstencatalogus (PDC). In gestructureerde interviews zijn ramingen over structurele gevolgen en implementatieprocessen geïnventariseerd. Ten slotte zijn de ramingen van steekproefregio's gevalideerd aan de hand van een vastgesteld referentiekader, zodat deze ramingen ook naar landelijke uitkomsten konden worden vertaald. Dit betekent onder meer dat effecten van de stelselherziening binnen de huidige taakuitvoering zijn geraamd en dat de stelselherziening het juridisch kader vormt waarbinnen de veranderingen plaatsvinden. De uitkomsten zijn getoetst in een breed samengestelde expertmeeting met vertegenwoordigers van het IFV en diverse veiligheidsregio's, ook buiten de steekproef.

S.2 Huidige kosten risicobeheersing

omvang huidige kosten naar activiteiten

De huidige kosten van risicobeheersing bij de steekproefregio's differentiëren naar kenmerken van stedelijkheid, de aanwezigheid van zeer risicovolle objecten en de omvang van de veiligheidsregio (gemeten in aantal inwoners). Bij het genuanceerd ophogen van de uitkomsten uit de steekproef naar een landelijk beeld is daarom met deze drie objectieve kenmerken rekening gehouden. Veiligheidsregio's die sterker zijn verstedelijkt en waar meer risicovolle objecten zijn gevestigd, hebben hogere netto-lasten (gemiddeld 15% à 20% hoger). De huidige kosten van risicobeheersing worden geïndiceerd in een bandbreedte van 96 à 125 mln. euro.

activiteiten binnen risicobeheersing	netto lasten mln. euro's
advisering	45 à 57
toezicht & handhaving	29 à 40
bedrijfsbrandweer	2
brandveilig leven	20 à 26
TOTAAL	96 à 125

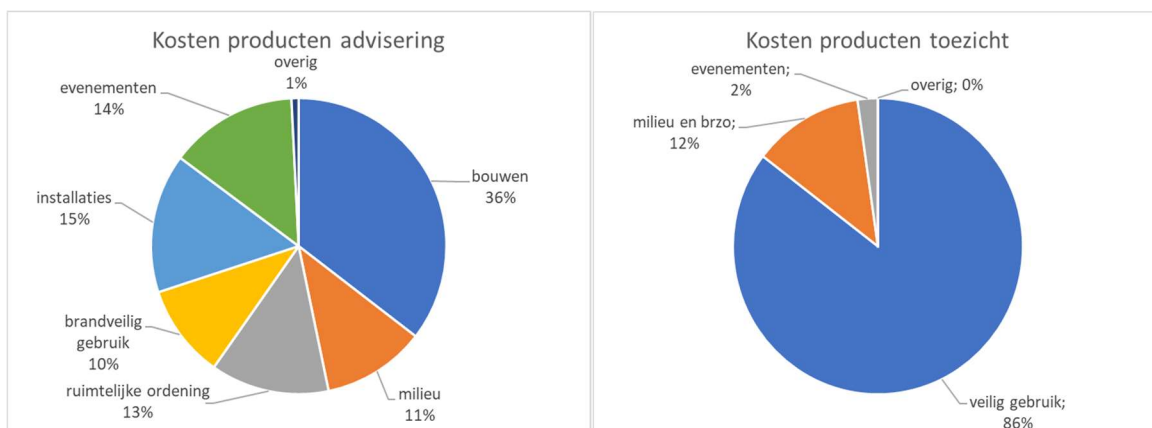
kosten op productniveau

Binnen de risicobeheersingsproducten op het gebied van advisering hangt het grootste deel samen met bouwen (16 à 20 mln. euro). De omvang van de kosten voor advisering op het gebied van milieubelastende activiteiten, ruimtelijke ordening, brandveilig gebruik, installaties en evenementen verschillen niet veel van elkaar en liggen binnen een bandbreedte van 5 à 9 mln. euro.

De kosten per product verschillen wel van elkaar; de kosten voor een advies op het gebied van milieu ligt veel hoger (3.000 à 6.600 euro) en voor evenementen en installaties juist lager (200 à 300 euro).

Bij producten op het gebied van toezicht hangt het leeuwendeel van de kosten samen met brandveilig gebruik, inclusief toezicht bij de realisatie van bouwwerken (25 à 34 mln. euro). Met toezicht voor milieubelastende activiteiten en BRZO-inspecties is 4 à 5 mln. euro gemoeid, maar de kosten per controle zijn hiervoor wel hoger (3.500 à 8.000 euro). Bij de kosten per controle komen er beleidsverschillen tussen veiligheidsregio's naar voren. Veiligheidsregio's die het toezicht meer differentiëren naar de meer complexe en risicovolle situatie hebben hogere kosten per controle.

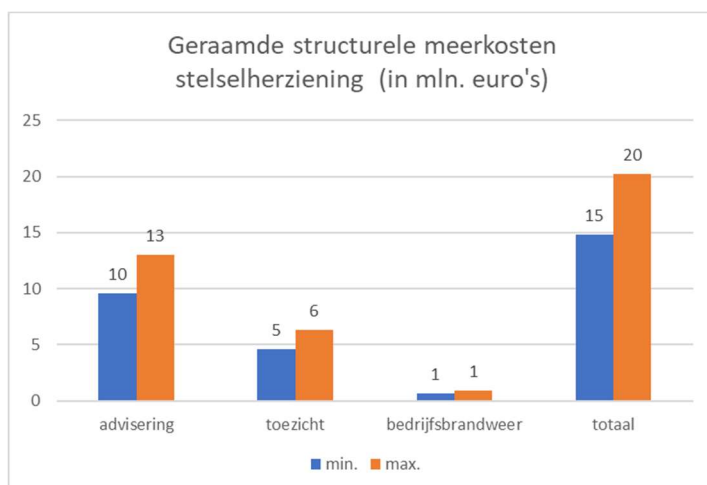
In onderstaande cirkeldiagrammen is de onderverdeling van de kosten binnen advisering en toezicht weergegeven.

S.3 Structurele gevolgen stelselherziening

totaalbeeld structurele kosten

De stelselherziening gaat naar verwachting leiden tot hogere structurele kosten voor veiligheidsregio's. Deze meerkosten worden geraamd op circa 15 à 20 mln. euro. De stelselherziening brengt hiermee een structurele kostenstijging van ongeveer 20% ten opzichte van de huidige kosten met zich mee op de producten van risicobeheersing die worden geraakt door de stelselherziening.

adviesering

Op het gebied van advisering ramen veiligheidsregio's structurele meerkosten van ruim 20% (10 à 13 miljoen euro). Veiligheidsregio's met meer risicovolle bedrijvigheid ramen daarbij een duidelijk grotere kostenstijging van minimaal 25%. Bij deze kostenstijging spelen de volgende factoren een rol:

- *verschuiving naar 'vooroverleg' als formeel product*
Bij advisering in de initiatieffase en in het participatieproces met bevoegd gezag aan omgevingstafels krijgen veiligheidsregio's een grotere rol bij met name complexe aanvragen. Naast een extra inzet in dit vooroverleg vraagt dit ook andere competenties van medewerkers, wat een kostenverhogend effect heeft. Met de feitelijke advisering is minder tijd gemoeid, waarmee een deel van de extra kosten wordt terugverdiend (minderkosten);

- *advisering over omgevingsvisie, -plan en -programma*
Nieuwe adviseringsproducten over de omgevingsvisie, -plan en -programma brengen – structureel of periodiek – extra inzet met zich mee voor veiligheidsregio's;
- *advisering over milieubelastende activiteiten*
De uitbreiding van de wettelijke adviestaak bij Bevi-inrichtingen over milieubelastende activiteiten brengt een kostenstijging voor veiligheidsregio's met zich mee.

toezicht

Tegen de onzekerheden van de gedeeltelijke privatisering van toezicht tijdens het bouwproces en een cultuuromslag naar een meer proactieve houding verwachten veiligheidsregio's een kostenstijging van ruim 15% (5 à 6 mln. euro). Veiligheidsregio's met meer risicovolle bedrijvigheid ramen hogere meer-kosten van de stelselherziening voor het toezicht. De volgende aspecten bepalen deze kostenstijging:

- *risico privatisering toezicht tijdens bouwproces*
Veiligheidsregio's verwachten risico's door toezicht door marktpartijen en investeren in hun informatiepositie tijdens het bouwproces. Daarbij spelen wel onzekerheden over wat gemeenten gaan vragen bij de veranderingen in het stelsel;
- *meer risicogericht toezicht*
Toezicht wordt steeds meer ingestoken op de complexe risico's en strekt zich meer uit tot omgevingsveiligheid. De inzet per controle neemt hierdoor sterk toe, maar daar staat wel een afname van het aantal controles tegenover;
- *meer toezicht milieubelastende activiteiten*
Vanwege de taakuitbreiding bij Bevi-objecten neemt de inzet bij toezicht op milieubelastende activiteiten toe. De verwachte extra inzet is mede afhankelijk van de vraag hoe intensief omgevingsdiensten de veiligheidsregio's gaan betrekken en welke rol veiligheidsregio's nu al innemen.

bedrijfsbrandweer

Vanwege de inkorting van de termijn waarin een aanwijzingstraject voor bedrijfsbrandweer moet worden doorlopen wordt op deze activiteit een kostenstijging verwacht. Daarbij speelt ook mee dat er een meer directe koppeling wordt aangebracht tussen het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en de beoordeling van de verplichting van een bedrijfsbrandweer. Dit leidt tot een relatief grote kostenstijging van bijna 40%, maar in absolute zin gaat het om een beperkt bedrag (minder dan 1 miljoen euro).

brandveilig leven

De stelselherziening heeft geen directe gevolgen van taken voor Brandveilig Leven (maatschappelijke dienstverlening).

kosten per product

Voor de kosten per product heeft de stelselherziening bij een aantal producten een kostenverhogend effect. Daarbij is sprake van enkele nieuwe producten binnen advisering (advies over omgevingsvisie, -plan of programma) en krijgen bestaande producten een meer formele status (zoals het vooroverleg). Tegelijkertijd zorgt ook de verschuiving naar meer complexe situaties voor een toename van de kosten per product.

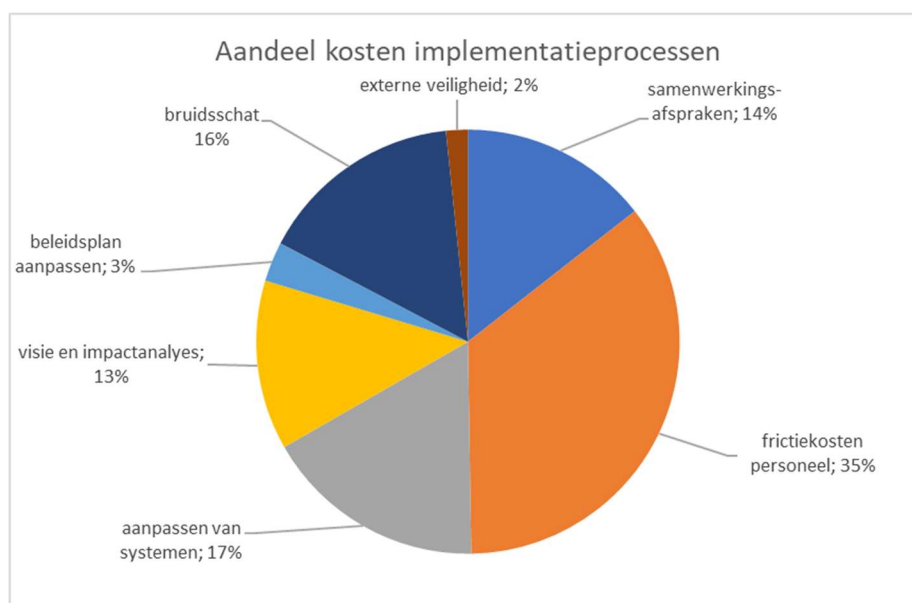
S.4 Implementatiekosten

totaalbeeld implementatiekosten

Implementatieprocessen zijn de afgelopen jaren al in gang gezet, maar lopen ook gedurende de overgangsfase van de stelselherziening tot en met 2028 nog door. Binnen deze looptijd ramen veiligheidsregio's de totale implementatiekosten op 20 à 30 miljoen euro. Veiligheidsregio's kennen daarbij een vaste kostencomponent die minder divergeert met de omvang van de organisatie. Een hoger risicoprofiel bij veiligheidsregio's zorgt voor een kostenverhogend effect op de implementatiekosten met minimaal een factor 2.

onderdelen implementatiekosten

In onderstaande diagram is het aandeel van de kosten voor onderscheiden implementatieprocessen weergegeven.

De belangrijke implementatieprocessen zijn:

- *samenwerkingsafspraken*
Veiligheidsregio's maken samenwerkingsafspraken met bevoegd gezagen en ketenpartners, zoals over het proces van de omgevingstafels. De kosten hiervoor hangen samen met het aantal partners waarmee afspraken worden gemaakt en met organisatorische keuzes;
- *frictiekosten personeel*
De stelselherziening verandert de benodigde competenties voor functies binnen risicobeheersing. Voor die organisatiewijziging maken veiligheidsregio's frictiekosten voor een nulmeting, kosten voor opleidingen en bijscholingen en kosten voor personeel dat de stap binnen de huidige functie niet kan maken (afvloeiing en begeleiding naar ander werk). Met deze frictiekosten voor het personeel is het grootste deel van de implementatiekosten gemoeid;
- *aanpassen systemen*
Ten behoeve van de stelselvoorziening dienen systemen te worden aangesloten op de landelijke voorziening Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en dienen processen te worden aangepast aan de nieuwe werkwijze en wetgeving.
- *planvorming*
De kosten voor het opstellen of herformuleren van plannen betreft de regionale visie op fysieke vei-

ligheid, impactanalyses en pilots, een paragraaf in het beleidsplan over de stelselherziening en overige bestuurlijke documenten en werkwijzen.

- *overige implementatiekosten*

Bij de overige implementatiekosten gaat het om het afstemmen op bestaande landelijke regelingen, gemeentelijke bestemmingsplannen en regelgeving over bluswatervoorzieningen ('bruidsschat'). Daarnaast zijn er kosten voor enkele kleinere processen.

1 Inleiding

aanleiding

De geaggregeerde bestuurslasten van de risicobeheersingstaken worden bekostigd door afdrachten van gemeenten aan de veiligheidsregio's, maar zijn nooit als zodanig in beeld gebracht. Door de beoogde implementatie van de Omgevingswet en gegeven de afspraken die het Rijk, IPO, Unie van Waterschappen en de VNG hebben gemaakt in 'Hoofdlijnenakkoord financiële afspraken stelselherziening omgevingsrecht', willen de veiligheidsregio's de meer- of minderkosten in kaart hebben gebracht.

Door de invoering van de Omgevingswet is er voor het bevoegd gezag en diens brancheorganisaties een herkenbaar beeld nodig van de meer- of minderkosten voor de wettelijke en bovenwettelijke risicobeheersingstaken die door veiligheidsregio's worden uitgevoerd.

Om de landelijk gemiddelde kengetallen ook regionaal herkenbaar te kunnen maken, is het van belang dat verschillen in regionale tarieven worden geduid. Als er substantiële verschillen blijken tussen lokaal-regionale kengetallen, wordt een advies gevraagd hoe hiermee om te gaan.

doel en afbakening onderzoek

Het onderzoek moet leiden tot inzicht in de verandering in tijd en kosten (meer- of minderkosten) die de veiligheidsregio's, gemiddeld en geaggregeerd, besteden aan taken op het gebied van risicobeheersing, als gevolg van de invoering van de Omgevingswet en daarmee samenhangende nieuwe wet- en regelgeving. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen implementatiekosten en structurele uitvoeringskosten.

Het onderzoek betreft de taakverandering op het gebied van risicobeheersing door veiligheidsregio's als gevolg van de stelselherziening omgevingsrecht (Omgevingswet, Wet kwaliteitsborging voor het bouwen). De taakverandering wordt in beeld gebracht aan de hand van een landelijk model van een producten- en dienstencatalogus. Dit onderzoek biedt voor het eerst inzicht in de huidige kosten van risicobeheersingsproducten van veiligheidsregio's. Daarbij biedt het een onderbouwing van de meerkosten als gevolg van de stelselherziening alsmede de implementatiekosten waarmee het gesprek aangegaan kan worden met de ministeries en koepelorganisaties binnen het stelsel. Ook biedt het onderzoek inzicht in de verschillen die er zijn tussen veiligheidsregio's, zowel bij kostenverschillen als de uiteenlopende wijze hoe organisatorisch invulling gegeven wordt aan de stelselherziening.

onderzoeksstappen

In het onderzoek zijn volgende onderzoeksstappen onderscheiden:

1. Voorbereiding en bepalen van steekproef van veiligheidsregio's.
2. Inventarisatie van risicobeheersingstaken en implementatieprocessen uit documenten en gesprekken met sleutelinformanten. Op basis hiervan is een 'was-wordt lijst opgesteld'.
3. Verzamelen en analyseren van basisgegevens bij de regio's.
4. Verdiepingsslag bij steekproef van regio's.
5. Verschillenanalyse.
6. Validatie uitkomsten en expertmeeting.
7. Rapportage onderzoeksresultaten.

inhoud rapportage

In deze rapportage wordt eerst stilgestaan bij de onderzoeksmethode die is gehanteerd bij de bovengenoemde onderzoeksstappen (hoofdstuk 2). Vervolgens komt in hoofdstuk 3 de omvang van de huidige

kosten aan bod. Dit beeld wordt aangevuld met inzicht in kengetallen (kosten per product). Vervolgens worden de uitkomsten van de ramingen van de structurele kosten (hoofdstuk 4) en de implementatiekosten (hoofdstuk 5) besproken. In het laatste hoofdstuk is een slotbeschouwing opgenomen.

2 Onderzoeksmethode

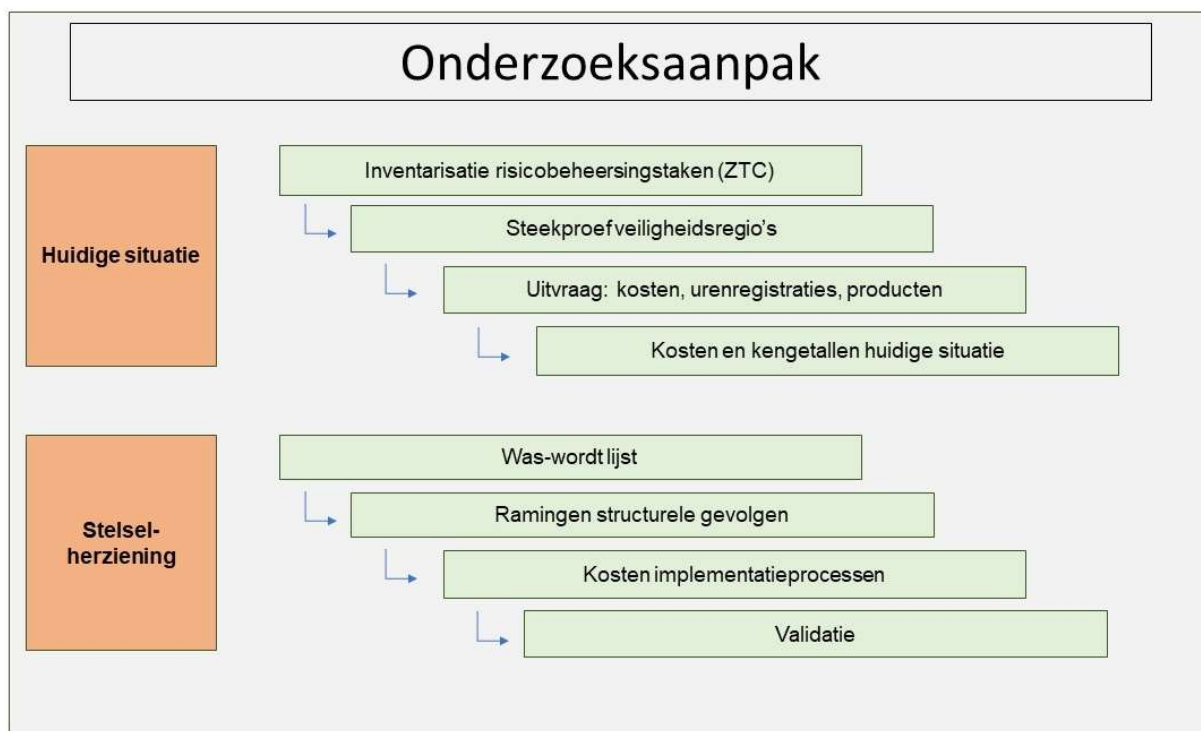
In dit hoofdstuk wordt het onderzoeksproces toegelicht. Dit proces bestaat grofweg uit twee fasen:

1. De fase waarin de huidige situatie van de risicobeheersingsproducten in beeld is gebracht.
2. De fase waarin de veranderingen van de stelselherziening Omgevingsrecht (Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen) zijn geïnventariseerd.

In de volgende paragraaf is de onderzoeksaanpak eerst schematisch weergegeven op hoofdlijnen. In de daaropvolgende paragrafen wordt de onderzoeksstappen nader toegelicht. De paragrafen 2.2 tot en met 2.4 hebben betrekking op de huidige situatie en de paragrafen 2.5 tot en met 2.8 op de gevolgen van de stelselherziening.

2.1 Aanpak op hoofdlijnen

In onderstaand figuur is onderzoeksaanpak weergegeven. In dit hoofdstuk komen deze elementen verder terug.

2.2 Inventarisatie risicobeheersingstaken (ZTC)

huidige producten veiligheidsregio's: kleinste gemene deler

Vooruitlopend op de ramingen die veiligheidsregio's hebben over de structurele gevolgen van de stelselherziening zijn de huidige risicobeheersingstaken geïnventariseerd. Deze risicobeheersingstaken dienen enerzijds aan te sluiten bij de huidige registraties van producten die veiligheidsregio's leveren.

Daarbij speelt dat er geen landelijke voorschriften of statistieken zijn hoe veiligheidsregio's de huidige taken dienen te registreren (in kosten of aantallen). Anderzijds dient de indeling in producten voldoende gedetailleerd te zijn voor veiligheidsregio's om ramingen over veranderingen onder de stelselherziening op te kunnen baseren. Om het evenwicht te vinden in dit spanningsveld heeft er een documentanalyse plaatsgevonden en zijn er interviews met sleutelinformanten afgenomen.

Dit vooronderzoek naar de 'kleinste gemene deler' heeft geresulteerd in de indeling van de Zaaktypencatalogus (ZTC) zoals die door een aantal regio's wordt gehanteerd.¹ Hierin zijn de processen beschreven waarmee de veiligheidsregio haar huidige producten en diensten voortbrengt. Het is hiermee een goede basis om de veranderingen van de stelselherziening tegen af te zetten.

aansluiten op Zaaktypencatalogus

De beschreven processen in de ZTC zijn te koppelen aan producten en diensten die veiligheidsregio's leveren. Daarbij heeft er een eerste voorsortering plaatsgevonden van producten die ingrijpend veranderen onder de Omgevingswet of geheel nieuw zijn (bijvoorbeeld advies over omgevingsvisie, -plan, -programma).

In onderstaande tabel is in de indeling van de huidige producten opgenomen zoals die in het onderzoek is gehanteerd.

Tabel 2.1: Overzicht huidige producten risicobeheersing

taken	producten
A. advisering	1. informeel advies – vooroverleg ('initiatieffase')
	2. advies omgevingsvisie, -plan, -programma
	3. advies omgevingsvergunning – bouw
	4. advies melding brandveilig gebruik
	5. advies omgevingsvergunning – milieu incl. omgevingsveiligheid
	6. advies omgevingsvergunning – ruimtelijk plan
	7. advies installaties (PVE/UPD)
	8. advies omgevingsvergunning – evenementen
B. toezicht en handhaving	1. toezicht realisatie (bouw)
	2. toezicht gebruik / controle
	3. toezicht milieu
	4. toezicht evenementen
	5. BRZO-inspecties en vuurwerkinrichtingen
C. bedrijfsbrandweer	1. aanwijzingstrajecten bedrijfsbrandweer
	2. controle bedrijfsbrandweer en informatieplicht
	3. behandeling bezwaar / (hoger) beroep
	4. handhavingsbesluit / sanctie
D. maatschappelijke dienstverlening	

verschillen tussen regio's

Bij bovenstaand overzicht bij de 'kleinste gemene deler' speelt een aantal specifieke aandachtspunten:

- *verschillen in de uitvoering van taken tussen regio's in de huidige situatie*
In de huidige situatie worden risicobeheersingstaken als gevolg van beleidskeuzes niet in elke regio op dezelfde wijze uitgevoerd. Zo zijn er regio's waar er afspraken zijn gemaakt met ge-

¹ Aan de Slag met de Omgevingswet: <https://omgevingswet.wiki/bin/view/360/Lees%20dit%20eerst/>

meenten om geen adviezen en controles uit te voeren in gevolgklasse 1 (woningen en gebouwen met laag risicoprofiel)²;

- *verschil in intensivering tussen regio's*

Tussen veiligheidsregio's treden er ook verschillen op in de intensivering van de taakuitvoering. Dit kan enerzijds te maken hebben met de aanwezigheid van risicovolle bedrijvigheid of andere risico's (bijvoorbeeld in relatie tot aanwijzingstrajecten van bedrijfsbrandweren) en daardoor aanwezige deskundigheid. Anderzijds is daarbij ook het huidige ambitieniveau van veiligheidsregio's verschillend ingevuld;

- *verschillen tussen gemeenten binnen een regio*

Tussen gemeenten binnen een veiligheidsregio kunnen zich verschillen voordoen die van invloed zijn op de organisatie van taken. In de huidige situatie worden soms taken voor gemeenten in mandaat uitgevoerd of worden voor gebouwen uit gevolgklasse 1 geen adviezen gevraagd. Dergelijke verschillen zijn in het onderzoek betrokken als verklaringen van afwijkende beelden tussen veiligheidsregio's.

2.3 Steekproef veiligheidsregio's

selectie: regio's met gedetailleerd inzicht

De uitvraag van de huidige situatie heeft plaatsgevonden bij een steekproef van 8 veiligheidsregio's. Bij het samenstellen van deze steekproef geldt als eerste criterium dat er voldoende inzicht in de huidige (directe) personele kosten op basis van een tijdschrijfsysteem of andere vorm van registratie beschikbaar moest hebben. Alleen regio's met voldoende inzicht zijn geselecteerd. Om dit in beeld te krijgen is bij alle regio's geïnventariseerd of er sprake is van een tijdschrijfsystematiek, of andere registratie waardoor de inzet voor (type) risicobeheersingsproducten betrouwbaar in beeld is.

selectie op basis van structuurkenmerken

Aan de hand van de steekproefselectie dienen uitspraken te worden gedaan over de risicobeheersingstaken van de veiligheidsregio's als geheel. Om tot een goede weerspiegeling te komen zijn de volgende (structuur)kenmerken meegewogen:

- mate van verstedelijking van de regio's gemeten in omgevingsadressendichtheid. Deze maatstaf is ontleend aan de verdeling van gemeentefonds- en bdur-middelen;
- aanwezigheid van (zeer) risicovolle bedrijvigheid gemeten in het aantal brzo en bevi-objecten;
- aanwezigheid van externe veiligheidsrisico's gemeten in invloedsgebieden van het vervoer van gevaarlijke stoffen over weg, spoor en water en via buisleidingen. De data zijn ontleend aan het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen;
- aanwezigheid van oppervlakte buitenwater en groot vaarwater;
- de omvang van de regio gemeten in het aantal inwoners;
- de geografische spreiding van regio's. Er zijn regio's uit verschillende landsdelen geselecteerd.

In onderstaande tabel is aangegeven hoe de steekproef zich verhoudt tot alle veiligheidsregio's in Nederland.

² Ook spelen er verschillen in de toezichtsfrequentie tussen regio's.

Tabel 2.2: Selectie steekproef van veiligheidsregio's naar kenmerken van stedelijkheid, risicovolle bedrijvigheid en groot oppervlaktewater

<i>veiligheidsregio's</i>	<i>aantal</i>	<i>steekproef</i>
<i>weinig verstedelijkte regio's</i>	7	2
<i>matig verstedelijkte regio's</i>	11	3
<i>sterk verstedelijkte regio's</i>	7	3
<i>weinig risicovolle bedrijvigheid</i>	9	2
<i>matig veel risicovolle bedrijvigheid</i>	9	2
<i>veel risicovolle bedrijvigheid</i>	7	4
<i>weinig oppervlaktewater</i>	12	4
<i>matig veel oppervlaktewater</i>	7	2
<i>veel oppervlaktewater</i>	6	2
TOTAAL	25	8

Deze selectie van veiligheidsregio's is een goede weerspiegeling van alle veiligheidsregio's in Nederland en biedt daarmee goede aanknopingspunten om de uitkomsten te kunnen vertalen naar landelijke beelden.

2.4 Uitvraag: kosten, urenregistraties, producten

Om de huidige kosten van risicobeheersingsproducten (situatie 2018) in beeld te brengen zijn verschillende gegevens uitgevraagd. In deze paragraaf worden deze gegevens langsgelopen en wordt toegelicht hoe de huidige kosten van risicobeheersingsproducten zijn gereconstrueerd.

grootboeken ('uitdraai financiële administratie')

De basis voor de kosten van de risicobeheersingsproducten vormt de uitdraai uit de financiële administratie ('grootboek'). De gegevens zijn uitgevraagd op het laagst beschikbare aggregatieniveau en bevatten daarmee de meest gedetailleerde financiële gegevens uit de financiële administratie. Naast de voorgeschreven Iv3³-indeling zijn hieraan geen vereisten verbonden voor wat betreft categorisering van taken of producten. De Iv3-classificering betreft zowel een functionele classificering als classificering naar economische kostencategorieën. De functionele indeling voor de kosten van risicobeheersing wordt overigens worden door veiligheidsregio's niet op dezelfde wijze toegepast (taakveld 1.1 of 8.1 en 8.3).

De kosten van (de afdeling) risicobeheersing worden bij alle steekproefregio's afzonderlijk onderscheiden in de financiële administratie. Daarbinnen wordt veelal nog onderscheid gemaakt naar teams (naar gebiedsindelingen), activiteiten of taken, maar dit verschilt per veiligheidsregio. Zo zijn er enkele regio's in de steekproef met een onderscheid naar advies en vergunningverlening enerzijds en toezicht en handhaving anderzijds, maar er zijn ook regio's met een onderscheid naar ruimtelijke veiligheid, bouwveiligheid en industriële veiligheid. Er is hierbij dus geen uniforme standaard die wordt gehanteerd.

Er is overigens gekozen om de huidige situatie in beeld te brengen aan de hand van gegevens van 2018. In dat jaar waren er door veiligheidsregio's nog weinig structurele stappen gezet richting de stelselherziening.⁴

³ Informatie voor Derden. Informatiesysteem welke en op welke wijze financiële gegevens door decentrale overheden dienen te worden geleverd aan financiële toezichthouder, ministerie van BZK en CBS.

⁴ Vanwege de overgang naar nieuwe boekingsvoorschriften per 2017 en daarmee beperkte toegankelijkheid van administraties was niet mogelijk om aan te sluiten bij het jaar 2016 dat wordt aangehouden bij de 'Financiële Effecten van de Stelselherziening Omgevingsrecht' (FESO).

De afdeling risicobeheersing kan niet functioneren zonder centrale ondersteuning die voor gehele organisatie wordt georganiseerd. Het gaat hierbij om de kosten voor huisvesting, ICT, administratieve en facilitaire ondersteuning. Deze kosten worden door regio's centraal geadministreerd en dienen verantwoord te worden op taakveld 0.4 (ondersteuning organisatie). Deze centrale overhead is naar rato van de personeelslaten toegerekend aan risicobeheersing, en binnen risicobeheersing naar de kosten van de onderscheiden producten. Specifieke aandacht is uitgegaan naar de kosten van het afdelingshoofd en ondersteuning binnen de afdeling risicobeheersing. Deze kosten dienen ook verantwoord te worden op taakveld 0.4.

urenregistraties

Om een nadere verbijzondering naar risicobeheersingsproducten aan te brengen van de kosten in het grootboek zijn ook urenregistraties bij de steekproefregio's opgevraagd. Deze registraties zijn gekoppeld aan de indeling uit de uitdraai uit de financiële administratie. Door deze koppeling ontstaat er een differentiatie in de gemiddelde inschaling van personeel tussen typen activiteiten, taken of teams. Deze (gemiddelde) inschaling (kosten per uur) per product is bij de meeste regio's niet uit de urenregistraties af te leiden, omdat daarvoor een specificatie per medewerker nodig is. Verschillende medewerkers met verschillende inschaling werken immers aan dezelfde producten, bijvoorbeeld als er onderscheid wordt gemaakt tussen eenvoudige en complexe aanvragen of wanneer specialisaties worden ingezet.

Binnen de urenregistratie van de afdeling risicobeheersing worden ook uren geschreven die niet direct aan producten kunnen worden gerelateerd. Deze zogenaamde *indirecte uren* hebben bijvoorbeeld betrekking op beleidsontwikkeling, projecten, applicatiebeheer, begeleiding, coördinatie, trainingen. De mate waarin deze *indirecte uren* binnen de afdeling risicobeheersing afzonderlijk worden onderscheiden van de directe uren aan advisering en toezicht verschillen. Daarom zijn alle uren uit de urenregistratie direct dan wel indirect toegeschreven aan de producten die in onderstaande tabel worden onderscheiden. Er wordt hierbij alleen een uitzondering gemaakt voor de uren die binnen de afdeling risicobeheersing worden gemaakt voor andere afdelingen.⁵

aantallen producten en bijzonderheden ('vragenlijst')

In een vragenlijst is informatie gevraagd over:

- het aantal gerealiseerde adviezen, controles en aanwijzingstrajecten bedrijfsbrandweer van de producten in tabel 2.1 (met uitzondering van A.1 en A.2). Aan de hand van deze gegevens zijn de kengetallen (kosten per product) tot stand gekomen;
- bijzonderheden bij de uitvoering van risicobeheersingstaken. Hierbij gaat het dan om de uitvoering van extra taken, uitvoering van taken voor of door andere regio's, afspraken die zijn gemaakt met specifieke gemeenten binnen de regio en de inzet van andere financieringsinstrumenten. Deze bijzonderheden zijn van invloed op de omvang van de huidige kosten van risicobeheersingsproducten.

⁵ Bij een aantal regio's in de steekproef hebben medewerkers van de afdeling risicobeheersing ook een aanstelling in de *repressieve* organisatie terwijl daar geen doorbelasting tegenover staat.

2.5 Was-wordt lijst

Van ZTC naar PDC

In de Producten- en Dienstencatalogus (PDC) Omgevingswet zijn de producten opgenomen die veiligheidsregio's gaan hanteren onder de Omgevingswet. Het betreft de volgende producten, met daarbinnen enkele varianten. In onderstaande tabel is aangegeven welke producten binnen de huidige ZTC opgaan in de (hoofddeling) producten van de PDC ('was-wordt lijst').⁶

Tabel 2.3: Indeling huidige producten naar producten PDC

huidige producten	hoofddeling producten PDC		
	adviesing activiteit	toezicht en handhaving	bedrijfsbrandweer
informatie verzoek – vooroverleg ('initiatieffase')	X*		
advies omgevingsvisie, -plan, -programma	X**		
advies omgevingsvergunning – bouw	X		
advies melding brandveilig gebruik	X		
advies omgevingsvergunning – milieu incl. omgevingsveiligheid	X		
advies omgevingsvergunning – ruimtelijk plan	X		
advies installaties	X		
advies aanvraag evenementenvergunning (multi)	X		
toezicht realisatie (bouw)		X	
toezicht brandveilig gebruik / controle		X	
toezicht milieu		X	
toezicht evenementen		X	
BRZO-inspectie en vuurwerkinrichtingen		X	
aanwijzingstrajecten bedrijfsbrandweer			X
controle bedrijfsbrandweer en informatieplicht			X
behandeling bezwaar / (hoger) beroep			X
handhavingsbesluit / sanctie			X
*advies voorbereiding initiatief fysieke leefomgeving (vooroverleg)			
** advies kerninstrument			

elementen gevolgen stelselherziening

Daar waar sprake is van financiële gevolgen voor het stelsel van omgevingsrecht kan dit samenhangen met een verandering van de inzet van het aantal uren per product (advies, controle, aanwijzingstraject), een verandering in de inzet van typen functionarissen en/of het aantal producten. Voorafgaand aan de inventarisatie van de ramingen bij de steekproefregio's zijn de verwachtingen van de invloed van de stelselherziening per product doorgenomen met daarbij de invloed van deze elementen daarbij. Dit heeft daarmee de vraagstelling bij de steekproefregio's aangescherpt.

⁶ Ten behoeve van de conversie zijn de producten van PDC geclusterd. Dit geldt voor 'adviesing en toezicht' (vooroverleg, advies activiteit fysieke leefomgeving en advies kerninstrument) en 'toezicht en handhaving' (controle proactief en controle reactief). Zonder deze clustering kunnen huidige producten niet aan één categorie worden toebedeeld waardoor de structurele gevolgen van de stelselherziening niet binnen de indeling van de PDC worden gebracht.

2.6 Ramingen structurele gevolgen

interviews

Bij de steekproefregio's hebben er één of meerdere gesprekken plaatsgevonden om de structurele gevolgen van de stelselherziening en implementatieprocessen door te nemen. Daarbij is gesproken met een brede deskundigheid binnen de afdeling risicobeheersing.⁷ In de meeste gesprekken is gesproken met het hoofd risicobeheersing, specialisten advisering (of deelactiviteiten daarbinnen), toezicht en BRZO/bedrijfsbrandweer en de projectleider/kwartiermaker implementatie Omgevingswet, soms nog aangevuld met expertise vanuit financiën.⁸

Vanuit uiteenlopende deskundigheid zijn de vragen soms verspreid over meerdere sessies, waarbij bijvoorbeeld een afzonderlijke sessie is georganiseerd over de implementatieprocessen. Alle sessies hebben digitaal plaatsgevonden waarbij door veiligheidsregio's constructief is meegewerkt aan het onderzoek. Voorafgaand aan de interviews hebben respondenten een itemlijst ontvangen waarin de vragen zijn opgenomen. Op die wijze was het mogelijk om voorafgaand aan het gesprek al informatie te verzamelen en was het mogelijk om ook het integrale karakter van de vragen te kunnen bewaken (een wijziging in de werkwijze van het ene product kan immers invloed hebben op de werkwijze van een ander product).

De interviews verliepen in een constructieve co-creatie tussen de steekproefregio's en de onderzoekers. Daarbij was het steeds een intensief proces om de veranderingen van de stelselherziening vanuit de inhoud te kunnen kwantificeren in termen van fte's en out-of-pocket kosten en daarbij. Veel veiligheidsregio's hadden daarbij op voorhand nog geen gekwantificeerde ramingen beschikbaar zodat die voor dit onderzoek moesten worden gemaakt.

itemlijst (input sleutelinformanten)

De vragen zijn vooraf toegezonden (zie bijlage A) zodat deskundigen zich goed hebben kunnen voorbereiden. Ook is het op die manier mogelijk geweest om deskundigheid van collega's voorafgaand aan het interview in te winnen.

tijdsbesteding vertaald naar euro's

De gevolgen van de stelselherziening zijn geraamd aan de hand van FTE of uren. Om deze ramingen vervolgens naar kosten te vertalen is gebruik gemaakt van de salaristabel CAR-UWO (oktober 2020):

- voor hoog ingeschaald personeel is aangesloten bij schaalniveau 11A met gemiddelde periodiciteit;
- voor minder hoog ingeschaald personeel is aangesloten bij schaalniveau 9 à 10 met gemiddelde periodiciteit.

Bij deze schaalbedragen is rekening gehouden met een opslag voor overhead en werkgeverstoelagen zodat die ook zijn gehanteerd bij de onderzoeken naar 'Financiële Effecten van de Stelselherziening Omgevingsrecht' (FESO).

⁷ Structurele meerkosten en kosten van implementatieprocessen van de Ghor zijn slechts in beperkte mate in het onderzoek betrokken vanwege beperkte beschikbaarheid van medewerkers van de Ghor door de coronapandemie.

⁸ Voor kwantificering van bepaalde (implementatie)processen heeft ook na de interviews inzet vanuit financiën plaatsgevonden.

2.7 Implementatiekosten

verkenning in vragenlijst

In het vooronderzoek met sleutelinformanten en vanuit de documentanalyse zijn de belangrijkste implementatieprocessen benoemd. Daarbij gaat het met name om⁹:

- het maken van samenwerkingsafspraken met bevoegd gezag en ketenpartners;
- frictiekosten voor het personeel vanwege veranderingen in processen;
- het aansluiten op de landelijke voorziening ‘Digitaal Stelsel Omgevingswet’ (DSO) en het aanpassen van processen en systemen;
- opstellen of herformuleren van een regionale visie fysieke veiligheid, impactanalyses en pilots;
- opnemen van een paragraaf in het beleidsplan en actualiseren van beleid op het gebied van externe veiligheid in het integraal veiligheidsplan bij gemeenten.

Voorafgaand aan het interview is ook gevraagd naar de status van deze implementatieprocessen van de stelselherziening omgevingsrecht (vanaf 2018). Dit is hiermee het startpunt van de bevraging in de interviews.

verdieping interviews

In de interviews met de projectleiders/kwartiersmakers Omgevingswet zijn de afzonderlijke implementatieprocessen doorgenomen. Daarbij is naast de inzet tot nu toe ook de geraamde toekomstige inzet geïnventariseerd. Binnen de onderscheiden processen is er een aantal processen die grotendeels al waren doorlopen (zoals het aansluiten op de DSO en het opnemen van een paragraaf in het beleidsplan) en lopende processen waarvan een groot deel van de kosten nog niet gemaakt (zoals frictiekosten voor het personeel en afstemmen met gemeenten over de Bruidsschat). Bij de lopende implementatieprocessen is ook steeds de looptijd van processen geïnventariseerd.

De kosten van de implementatieprocessen bestaan zowel uit inzet van eigen personeel als uit uitbestedingen (inhuur van specialisten en aanschaf van systemen).

2.8 Validatie structurele kosten

Bij de ramingen van structurele gevolgen van de stelselherziening omgevingsrecht hebben veiligheidsregio's soms verschillende uitgangspunten gehanteerd. Dat betekent dat verschillen tussen veiligheidsregio's niet enkel konden worden verklaard door structuurverschillen of verschillen in organisatie of beleid. Er heeft daarom nog een validatieslag plaatsgevonden om meer houvast te krijgen voor een betrouwbare kwantificering van de structurele gevolgen van de stelselherziening.

vastgesteld referentiekader

In deze verdiepingsslag is een gedeeld referentiekader vastgesteld met de opdrachtgever en begeleidingscommissie. Hierna zijn de ramingen voor elke ter validatie teruggelegd en heeft er een reflectie en eventueel bijstelling plaatsgevonden aan dit referentiekader. Het validatieproces is afgesloten met een expertmeeting waarbij nog een extra toets heeft plaatsgevonden op de bevindingen en de verschillen tussen de regio's.

⁹ IFV, Actielijst Omgevingswet veiligheidsregio's; Raad Directeuren Veiligheidsregio en Brandweer Nederland, 'De veiligheidsregio en het veranderende omgevingsrecht', 2018; Kantar Public, 'Monitor voortgang Invoering Omgevingswet', 2019; Impactanalyses Digitaal Stelsel Omgevingsrecht (DSO) van individuele veiligheidsregio's.

Het referentiekader bestaat uit de volgende elementen:

1. Effecten stelselherziening binnen de huidige taakuitvoering.
2. Stelselherziening is het juridisch kader waarbinnen veranderingen plaatsvinden.
3. Indicator voor mate van zekerheid van de raming.
4. Inzicht in onbekende variabelen voor een betrouwbare kwantificering

1. Effecten stelselherziening binnen de huidige taakuitvoering

Als uitgangspunt is aangehouden dat de effecten van de stelselherziening zijn gekwantificeerd op basis van de **huidige taakinvulling**. Daarmee is de vraag zuiver wat veiligheidsregio's nodig hebben om de huidige taken uit te voeren onder de stelselherziening Omgevingsrecht. Daarbij kunnen taken als gevolg van de stelselherziening intensiever worden, zoals meer aandacht voor het vooroverleg.

Dit impliceert dat wordt geabstraheerd van de effecten van regionale keuzes die niet noodzakelijk voortvloeien uit de stelselwijziging. Daarbij kan worden gedacht aan (her)prioritering in het takenpakket vanuit een bestuurlijk-financieel kader, bijvoorbeeld als er voor stelselherziening geen extra formatie of budget ter beschikking is gesteld. Als er geen extra formatie of budget ter beschikking is gesteld, en bepaalde taken intensiever worden, leidt dit tot het afstoten en/of minder intensief uitvoeren van taken die niet zijn geraakt door de stelselherziening. Ook afwegingen die worden gemaakt bij bevoegd gezag of ketenpartners vanuit bestuurlijk-financiële kaders zijn buiten beschouwing gebleven. Hierbij kan worden gedacht aan personeel van gemeenten dat taken gaat uitvoeren die nu door de veiligheidsregio wordt verricht (bijvoorbeeld in mandaat).

2. Stelselherziening is het juridisch kader waarbinnen veranderingen plaatsvinden

De stelselwijziging gaat samen met veranderingen in de maatschappij en in beleid. Zo gaan veiligheidsregio's als gevolg van de risico's in de maatschappij met de komst van de Omgevingswet steeds meer over op risicogericht toezicht. Hierbij krijgen controles een intensiever karakter daar waar de risico's groter worden ingeschat, terwijl daar waar de risico's kleiner worden ingeschat juist minder intensief worden gecontroleerd. Ook kan de energietransitie aanvullende inzet vergen voorzover die gevolgen voortvloeien uit de stelselherziening Omgevingsrecht.

Het stelsel van omgevingsrecht is daarbij het (juridisch) kader waarbinnen deze veranderingen plaatsvinden. Hierbij wordt ervan uit gegaan dat de stelselherziening deze veranderingen ook beoogt.

3. Indicator voor mate van zekerheid van de raming

Er wordt op dit moment hard gewerkt aan het maken van (samenwerkings)afspraken met gemeenten, omgevingsdiensten, GGD's en andere ketenpartners. In elke veiligheidsregio en in elke gemeente kan men zich in een andere fase van het implementatieproces bevinden en kunnen ook verschillende keuzes worden gemaakt. Beelden uit één of enkele gemeenten hoeven niet exemplarisch te zijn voor de gevolgen in andere gemeenten in de regio.

Om voldoende houvast te hebben om uitspraken te kunnen doen op landelijk niveau is bij elke steekproefregio gevraagd naar de mate van zekerheid van de ramingen. Aan de hand hiervan worden bandbreedtes afgeleid. Hierin zijn aspecten meegewogen zoals:

- hoe veranderlijk de raming in de tijd is (geweest);
- hoe beelden tussen gemeenten of ketenpartners verschillen, bijvoorbeeld omdat de kosten bij 'voorlopers' niet per definitie exemplarisch zijn voor 'achterlopers';

- op welk deel van de raming de onzekerheden betrekking hebben.

4. Inzicht in onbekende variabelen voor een betrouwbare kwantificering

De kwantificering van de structurele gevolgen bestaat uit inzicht in veranderingen van de totale ureninzet per product, van het aantal producten (adviezen, controles, aanwijstrajecten) en van de mix van de inschaling van personeel. Het is mogelijk dat hier tegengestelde ontwikkelingen in de kosten mee samenhangen (bijvoorbeeld een hogere ureninzet per product, maar minder producten).

Wanneer in een regio nog geen voldoende inzicht is in één van die variabelen, is dit van invloed op de uitkomsten van de kwantificering. Wanneer dit aspect buiten beschouwing is gelaten kan dit leiden tot verkeerde conclusies. Daarom is bij de steekproefregio's gevraagd om de nog onbekende invloed van die variabelen zo goed mogelijk aan te geven in de validatie. In het validatiegesprek is besproken op welke wijze invulling gegeven kan worden aan die onbekende variabelen (bijvoorbeeld baseren op effect bij een ander product, geheel buiten beschouwing laten of waar mogelijk baseren op ramingen uit andere regio's).

expertmeeting

Ter afsluiting van de validatieslag heeft een bredere toetsing van de uitkomsten plaatsgevonden in een expertmeeting. Hiervoor zijn naast steekproefregio's ook een aantal andere regio's uitgenodigd die goed inzicht hebben in de structurele gevolgen van de stelselherziening. Om de expertmeeting gestructureerd te laten verlopen is voorafgaand aan de deelnemers een notitie toegestuurd met de voorlopige bevindingen en de vragen die zijn voorgelegd. In de expertmeeting zijn ook belangrijke regionale verschillen en nuanceringen naar voren gekomen (zoals specialismen, beleidsverschillen tussen regio's).

3 Huidige kosten risicobeheersingsproducten

In dit hoofdstuk presenteren we de uitkomsten van de inventarisatie van de huidige kosten van risicobeheersingstaken. Eerst worden de huidige kosten naar (hoofd)activiteiten binnen risicobeheersing gepresenteerd (paragraaf 3.1) en vervolgens naar individuele producten (paragraaf 3.2). De indeling naar (hoofd)activiteiten sluit daarbij aan op de indeling van de Product- en Dienstencatalogus (PDC) onder de stelselherziening. In het overzicht van kosten naar individuele producten komen de kengetallen aan bod.

3.1 Kosten per activiteiten

In deze paragraaf presenteren we de uitkomsten van de inventarisatie van de huidige kosten van risicobeheersingstaken naar (hoofd)activiteiten: advisering, toezicht en handhaving, bedrijfsbrandweer en brandveilig leven.

bandbreedte

Bij de huidige kosten speelt een aantal onzekerheden:

- de inventarisatie heeft plaatsgevonden bij een relatief beperkt aantal veiligheidsregio's;
- er konden alleen regio's in de steekproef worden opgenomen die een systeem van tijdregistratie beschikbaar hebben;
- de inventarisatie heeft plaatsgevonden op cijfers uit 2018. Als check zijn gegevens uit 2019 opgevraagd. De variatie in omvang van (complexe) aanvragen en aanwijzingstrajecten kunnen van invloed zijn op de uitkomsten. Hiernaast sluiten registraties van veiligheidsregio's niet altijd helemaal op elkaar aan waardoor er soms aanvullende inschattingen zijn opgevraagd.

Door deze onzekerheden is er een marge van 10% aangehouden.

beelden bij steekproefregio's

De gemiddelde netto-lasten aan risicobeheersingstaken liggen binnen een bandbreedte van 5,5 à 7,4 euro per inwoner binnen de steekproef van veiligheidsregio's. Veiligheidsregio's die sterker zijn verstedelijkt en waar meer risicovolle objecten zijn gevestigd, hebben hogere netto-lasten (gemiddeld 15% à 20% hoger). Binnen dit totaal van risicobeheersingstaken kunnen de volgende taken worden onderscheiden:

- de netto-lasten voor advisering bedragen bijna de helft van de totale netto-lasten voor risicobeheersing. Meer verstedelijkte veiligheidsregio's en regio's met meer risicovolle objecten (Bevi en Brzo-objecten) hebben gemiddeld hogere netto-lasten voor advisering. Dit hangt samen met de grotere complexiteit van de adviesaanvragen;
- de netto-lasten voor toezicht en handhaving bedragen circa een kwart tot een derde deel van de totale netto-lasten voor risicobeheersing. Veiligheidsregio's die over veel risicovolle objecten beschikken hebben duidelijk hogere netto-lasten voor toezicht en handhaving. In die regio's worden er meer en complexere controles uitgevoerd waarbij ook regelmatig expertise wordt ingezet in andere regio's die over minder risicovolle objecten beschikken. Hierbij speelt ook een schaafeffect een rol; regio's met weinig inwoners die wel beschikken over relatief veel risicovolle objecten;
- de netto-lasten voor (aanwijzingstrajecten) bedrijfsbrandweer bedragen minder dan circa 5% van de gemiddelde netto-lasten voor risicobeheersing. De capaciteit dat hieraan wordt besteed is relatief klein en concentreert zich bij enkele veiligheidsregio's met veel risicovolle objecten. Bij an-

dere regio's is de capaciteit voor bedrijfsbrandweren niet structureel en daardoor is het moeilijker om dat inzichtelijk te maken.¹⁰ Het aantal aanwijzingstrajecten is veelal zeer beperkt;

- de netto-lasten voor brandveilig leven bedragen circa een vijfde deel van de netto-lasten voor risicobeheersing. De verschillen tussen veiligheidsregio's zijn in absolute omvang relatief beperkt. Wel besteden minder verstedelijkte veiligheidsregio's relatief een groter deel van hun budget aan brandveilig leven. De inzet voor brandveilig leven kan langere opkomsttijden rechtvaardigen (op aanwijzing van de minister) als een bestuurlijke keuze. Daarnaast bevat de inzet voor brandveilig leven bepaalde vrijheidsgraden.¹¹

specifieke financiering

De netto-lasten voor risicobeheersingstaken worden, buiten de algemene middelen uit gemeentelijke bijdragen en Rijksbijdragen (BDUR-middelen), ook gedekt uit specifieke financieringsstromen. Het gaat hierbij om:

- subsidies vanuit het Programma 'Impuls Omgevingsveiligheid' (IOV-middelen) die grotendeels via de provincie Zuid-Holland lopen¹²;
- provinciale subsidies die veelal zijn gericht op incidentele uitvoering van taken (projecten, ontwikkeling specifieke expertise)¹³;
- bijdragen vanuit andere veiligheidsregio's voor de uitvoering van taken, bijvoorbeeld BRZO-inspecties. Bij enkele regio's gaat het ook om de uitvoering van risicobeheersingstaken in internationaal kader;
- financiering van gemeenten voor het uitvoeren van specifieke (plus)taken of afspraken uit het verleden;
- dekking vanuit reserves.

In de totale netto-lasten is gemiddeld 5 à 9% dekking opgenomen vanuit deze specifieke financieringsstromen.

extrapolatie

De uitkomsten per steekproefregio differentiëren vooral naar kenmerken van stedelijkheid, de aanwezigheid van zeer risicovolle objecten en de omvang van de veiligheidsregio (gemeten in aantal inwoners). Bij het genuanceerd ophogen van de uitkomsten uit de steekproef naar een landelijk beeld dient daarom met deze drie objectieve kenmerken rekening te worden gehouden.¹⁴

In de onderstaande tabel staan de uitkomsten van deze ophoging naar een landelijk beeld van de netto lasten gespecificeerd naar activiteit.

¹⁰ Een deel van de (incidentele) capaciteit is daarbij mogelijk onderdeel van toezicht en handhaving. Hierdoor lijken de kosten voor bedrijfsbrandweeraanwijzingen enigszins te worden onderschat.

¹¹ Dit sluit ook aan bij opgaven van een aantal veiligheidsregio's die Brandveilig Leven als een bovenwettelijke taak aanmerken.

¹² Deze financiering is per 2020 beëindigd.

¹³ Provincies verlenen ook subsidies voor niet-wettelijke toezichtstaken op het gebied van milieu.

¹⁴ Voor elk van deze drie objectieve kenmerken zijn veiligheidsregio's ingedeeld in twee groepen (sterk verstedelijkt – minder verstedelijkt, veel risicovolle objecten – weinig risicovolle objecten, kleine regio's – grote regio's).

Tabel 3.1: Indicatie totale netto-lasten taken risicobeheersing in 2018 (bedragen in miljoenen euro's) voor heel Nederland

<i>activiteiten binnen risicobeheersing</i>	<i>netto lasten mln. euro's</i>
<i>advisering</i>	45 à 57
<i>toezicht & handhaving</i>	29 à 40
<i>bedrijfsbrandweer</i>	2
<i>brandveilig leven</i>	20 à 26
TOTAAL	96 à 125

3.2 Kosten per product

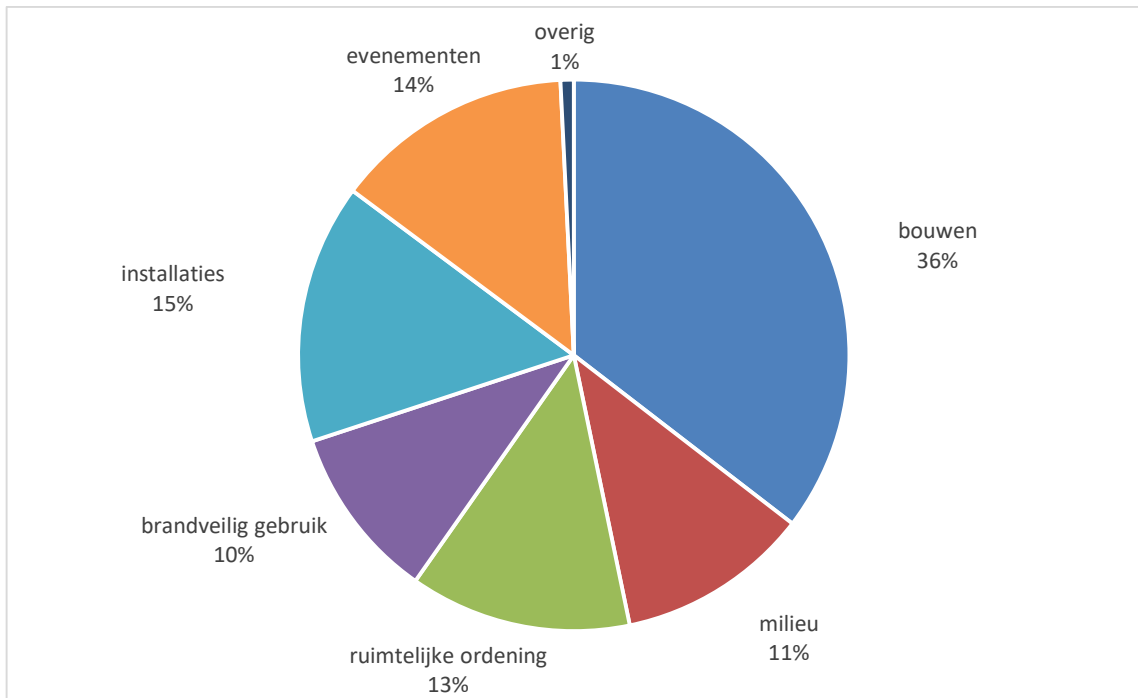
Om kosten van de onderscheiden producten in beeld te brengen is een gedetailleerder inzicht nodig vanuit urenregistraties. Ook dient de urenregistratie en de realisatie van het aantal producten op eenduidige wijze te zijn afgebakend. Dit is niet voor elke veiligheidsregio binnen de steekproef voor elk product gelukt. Daarnaast is de uitvoeringspraktijk van producten soms verschillend tussen veiligheidsregio's, en soms ook binnen één regio verschillend voor diverse gemeenten. Zo ontstaan er bijvoorbeeld verschillen in de kosten per product doordat in de ene regio afspraken zijn gemaakt met gemeenten dat alleen complexe adviesaanvragen door de veiligheidsregio worden opgepakt terwijl in een andere regio over alle aanvragen wordt geadviseerd. Ook kan het voorkomen dat bepaalde producten minder worden uitgevoerd doordat gemeenten die taak op zich hebben genomen, omdat daar specifieke expertise aanwezig is. Door verschillen in de uitvoeringspraktijk hebben de uitkomsten van de kosten per product een meer indicatief karakter en een ruimere bandbreedte.

Er wordt achtereenvolgens ingegaan op producten bij advisering (par. 3.2.1), toezicht (par. 3.2.2) en bedrijfsbrandweer (3.3.3). Er wordt niet nader ingezoomd op maatschappelijke dienstverlening, omdat daar geen tijdsregistraties zijn aangetroffen naar specifieke producten.

3.2.1 Advisering

Het aandeel van de producten voor risicobeheersingsproducten op het gebied van advisering is in onderstaand figuur weergegeven.

Figuur 3.1: Aandeel netto-lasten advisering naar producten bij steekproefregio's (realisatie 2018)

bouwen

Binnen de kosten voor advisering hangt het grootste deel samen met advisering op het gebied van bouwen. Bij de steekproefregio's komt dit ongeveer op 36%. De regio's die relatief meer adviezen verstrekken hebben relatief wat lagere kosten. Hierbij speelt mogelijk het schaafeffect een rol evenals accenten in de taakuitvoering tussen complexe en eenvoudige adviesaanvragen.

Bij de veiligheidsregio's in de steekproef liggen de kosten per advies gemiddeld in de bandbreedte tussen de 800 en 1.400.

milieu

Bij de kosten voor advisering op het gebied van milieu (inclusief externe veiligheid en vervoer gevaarlijke stoffen) gaat het om relatief kleine aantallen adviezen. Bij de meeste regio's in de steekproef gaat het om enkele tientallen adviezen per jaar. Enkele regio's in de steekproef geven duidelijk meer adviezen op het gebied van milieu. Individuele milieu-adviezen en incidentele effecten kunnen daarmee een grote impact hebben op de kosten per advies.

Bij de veiligheidsregio's in de steekproef liggen de kosten per advies gemiddeld in de bandbreedte tussen de 3.000 en 6.600.

ruimtelijke ordening

Bij de kosten voor advisering op het gebied van ruimtelijke ordening (afwijkingen van bestemmingsplan, bluswatervoorzieningen en bereikbaarheid) treden er grote verschillen op tussen veiligheidsregio's in de steekproef. Met name sterker verstedelijkte regio's maken hogere kosten voor de advisering op dit gebied, zowel uitgedrukt in relatieve omvang als in de kosten per advies. Dit lijkt niet zozeer samen te hangen met het aantal adviezen, maar meer met de complexiteit van de adviezen.

Bij de veiligheidsregio's in de steekproef liggen de kosten per advies gemiddeld in de bandbreedte tussen de 700 en 1.500 euro.

brandveilig gebruik

Bij de kosten voor advisering op het gebied van brandveilig gebruik (inclusief meldingen brandveilig gebruik) zijn er geen grote verschillen waargenomen tussen veiligheidsregio's, zowel niet in de aantallen adviezen als de kosten per advies. Voor kleine regio's treedt er daardoor wel een schaafeffect op in de kosten.

Bij de veiligheidsregio's in de steekproef liggen de kosten per advies gemiddeld in de bandbreedte tussen de 500 en 800 euro.

installaties

De kosten voor advisering op het gebied van installaties liggen hoger voor regio's met veel risicovolle objecten en worden ook meer adviezen verstrekt. Bij één steekproefregio liggen ook de kosten per advies veel hoger waarbij met name de complexiteit van de adviezen een rol speelt (industriële veiligheid). In de andere regio's liggen de kosten per advies gemiddeld in de bandbreedte tussen de 200 en 300 euro. In die specifieke steekproefregio ligt dit ongeveer een factor 10 hoger.

evenementen

Bij de advisering op het gebied van evenementen ligt de uitvoeringspraktijk bij de veiligheidsregio's in de steekproef sterk uiteen. Soms wordt er geadviseerd over vrijwel alle evenementen en in andere regio's alleen over B en C evenementen of alleen zeer risicovolle evenementen. Daarnaast kan er ook een onderscheid worden gemaakt in de reikwijdte van het advies; alleen over de locatie van het evenement of ook over het evenement zelf.

Bij de veiligheidsregio's in de steekproef liggen de kosten per advies gemiddeld in de bandbreedte tussen de 200 en 300 euro.¹⁵

samenvattende tabel

In onderstaande tabel zijn de uitkomsten van de kosten per product samengevat. Daarnaast is ook de omvang per product weergegeven voor alle veiligheidsregio's als geheel binnen het totaal van 45 à 57 mln. euro.

Tabel 3.2: Overzicht kosten advisering in 2018

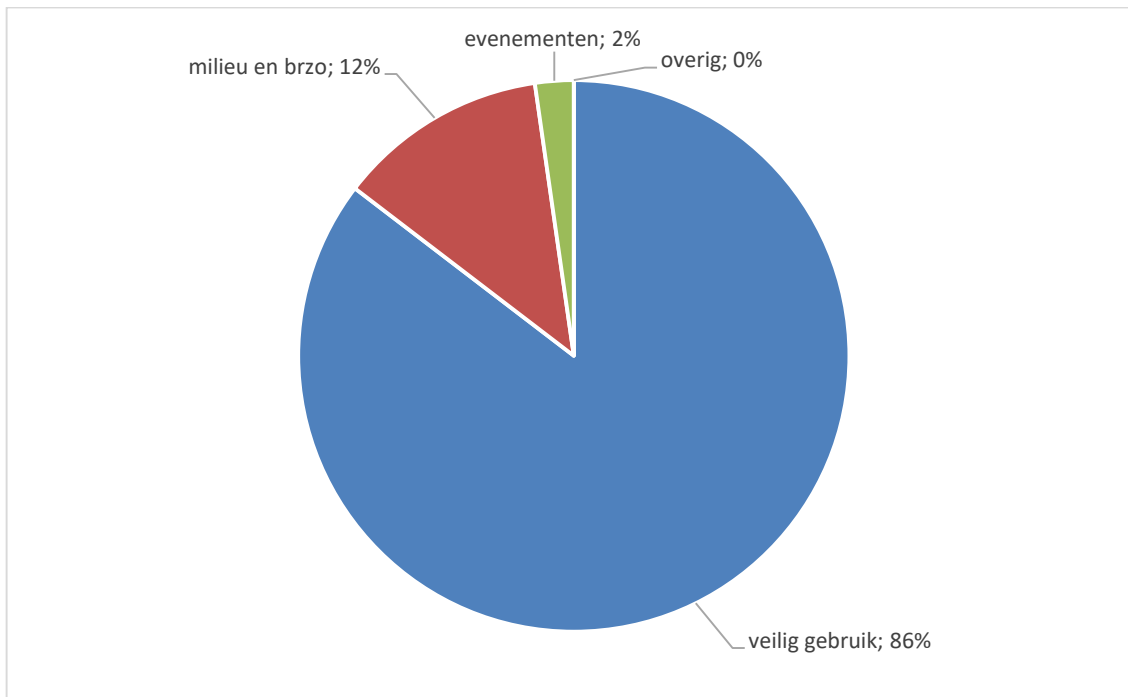
producten advisering	kosten per product in euro's	omvang totaal NL in mln. euro's
bouwen	800 à 1.400	16 à 20
milieu	3.000 à 6.600	5 à 6
ruimtelijke ordening	700 à 1.500	6 à 7
brandveilig gebruik	500 à 800	5 à 6
installaties	200 à 300	7 à 9
evenementen	200 à 300	6 à 8
overig	-	0

¹⁵ Eén regio in de steekproef wijkt hier duidelijk vanaf, omdat over aanzienlijk minder evenementen wordt geadviseerd.

3.2.2 Toezicht

Het aandeel van de producten voor risicobeheersingsproducten op het gebied van toezicht is in onderstaand figuur weergegeven.

Figuur 3.2: Aandeel netto-lasten toezicht naar producten bij steekproefregio's (realisatie 2018)

toezicht (brand)veilig gebruik

Het grootste deel van de kosten voor toezicht en handhaving hangt samen met brandveilig gebruik, inclusief toezicht bij de realisatie van bouwwerken. Toezicht bij de realisatie van bouwwerken is als afzonderlijke categorie uitgevraagd, maar dit wordt in urenregistratie en in de aantallen controles niet door alle veiligheidsregio's in de steekproef afzonderlijk bijgehouden. Overigens worden er verschillen waargenomen in de uitvoering van het toezicht naar typen gebouwen (gevolgklassen), soms wordt ook gedifferentieerd naar gemeenten in een regio. Wanneer niet alle gebouwen worden gecontroleerd, maar er meer risicogericht wordt ingezet, dan is het aantal controles lager, maar zijn dit wel intensievere controles.

Bij de veiligheidsregio's in de steekproef liggen de kosten per controle gemiddeld in de bandbreedte tussen de 400 en 700 euro. Bij één regio in de steekproef zijn de kosten per controle duidelijk hoger, omdat daar intensievere maar minder controles worden uitgevoerd.

milieucontroles en brzo-inspecties

De kosten voor milieucontroles en BRZO-inspecties kunnen niet afzonderlijk worden bepaald, omdat de registraties daarvoor onvoldoende betrouwbaar zijn. Het gaat om relatief kleine aantallen controles waarbij er tussen veiligheidsregio's onderling, en soms ook met omgevingsdiensten, afspraken worden om deskundigheid te coördineren vanuit een bepaalde regio. De kosten zijn daardoor hoger in regio's waar er meer risicovolle objecten zijn gesitueerd.

Bij de veiligheidsregio's in de steekproef liggen de kosten per controle/inspectie gemiddeld in de bandbreedte tussen de 3.500 en 8.000 euro. Deze bandbreedte is relatief ruim, omdat een enkele controle/inspectie het gemiddelde beeld sterk kan beïnvloeden.

evenementen

Voor de controles van evenementen gaat het om de inzet van beperkte middelen (minder dan 0,1 euro per inwoner) en in enkele veiligheidsregio's vinden deze controles nauwelijks plaats. Daarnaast wordt het aantal controles niet altijd geregistreerd.

Slechts bij de drie veiligheidsregio's in de steekproef worden zowel de kosten als het aantal controles geregistreerd. Hierbij is ook het beeld waar te nemen dat de registraties van het aantal controles nog in ontwikkeling zijn waardoor er onvoldoende basis is om de gemiddelde kosten per controle te kunnen bepalen.

samenvattende tabel

In onderstaande tabel zijn de uitkomsten van de kosten per product samengevat. Daarnaast is ook de omvang per product weergegeven voor alle veiligheidsregio's als geheel binnen het totaal van 29 à 40 mln. euro.

Tabel 3.3: Overzicht kosten toezicht en handhaving in 2018

<i>producten toezicht en handhaving</i>	<i>kosten per product in euro's</i>	<i>omvang heel NL in mln. euro's</i>
<i>toezicht (brand)veilig gebruik</i>	400 à 700	25 à 34
<i>milieucontroles en brzo-inspecties</i>	3.500 à 8.000	4 à 5
<i>evenementen</i>	-	1
<i>overig</i>	-	0

3.2.3 Bedrijfsbrandweer

De aanwijzingen van bedrijfsbrandweer zijn veelal langdurige trajecten die over een ruime periode plaatsvinden, soms ook over meerdere jaren. Inrichtingen die in aanmerking komen voor een bedrijfsbrandweer worden gevraagd een bedrijfsbrandweerrapport op te stellen aan de hand waarvan de aanwijzing plaatsvindt. Nieuwe aanwijzingstrajecten komen niet in elke regio elk jaar voor. Het gaat veelal om slechts enkele aanwijzingstrajecten per jaar. Het besluit in een aanwijzingstraject kan leiden tot bezwaarprocedures en eventueel een (hoger) beroep. Veiligheidsregio's houden toezicht op deze bedrijfsbrandweerorganisaties en kunnen eventueel overgaan tot handhaving. Daarnaast vinden er periodiek herbeoordelingen plaats van trajecten die niet hebben geleid tot een aanwijzing.

De ureninzet voor aanwijzingstrajecten is geconcentreerd bij enkele veiligheidsregio's met risicovolle objecten (met name BRZO-eenheden). De inzet voor herbeoordelingen, controles en handhaving worden niet afzonderlijk geregistreerd.

Doordat aanwijzingstrajecten een lange looptijd kunnen hebben en de kosten op jaarbasis in beeld zijn gebracht is het niet goed mogelijk om de gemiddelde kosten per aanwijzingstraject te bepalen. Ook worden er soms trajecten opgestart die niet leiden tot een aanwijzing.

Uit de informatie die wel beschikbaar is gekomen bij enkele steekproefregio's moet worden uitgegaan van een minimum van 10.000 euro.

4 Structurele gevolgen stelselherziening Omgevingsrecht

4.1 Ramingen steekproefregio's

beoordeling van deskundigen

In het onderzoek is per product¹⁶ uit de 'was-wordt lijst' gevraagd naar de impact van de stelselherziening omgevingsrecht op de structurele kosten voor de veiligheidsregio's. Van dit structurele beeld is sprake als kostenpatronen vanuit de transitiefase zijn afgevlakt waarbij tenminste een periode van 3 jaar is aangehouden. De ramingen van de structurele kosten zijn tot stand gekomen onder de uitgangspunten van het referentiekader (zie paragraaf 2.8). Daarbinnen zijn de ramingen de resultante van beoordeling van deskundigen vanuit acht verschillende veiligheidsregio's met verschillen in organisatie, risicoprofiel en efficiency. Binnen veiligheidsregio's zijn er verschillen hoe de wijzigingen vanuit de stelselherziening organisatorisch worden vertaald, mede in afstemming met bevoegd gezag en ketenpartners. Daarnaast worden risico's of kansen op het niveau van individuele veiligheidsregio's ingeschat wat van invloed is op eventuele extra of juist lagere benodigde inzet om taken te kunnen uitvoeren.

extrapolatie

De ramingen van de steekproefregio's zijn geëxtrapoléerd naar een landelijke uitkomst. Deze genuanceerde ophogingsslag heeft plaatsgevonden via dezelfde structuurkenmerken als de extrapolatie van het huidige kostenbeeld (zie paragraaf 3.1). Uit die analyse is immers gebleken dat de kostenpatronen differentiëren volgens die kenmerken. Het gaat daarbij om de mate van verstedelijking, het aantal risicovolle objecten (Brzo/Bevi) en de omvang van de veiligheidsregio. De landelijke uitkomsten worden gepresenteerd in een bandbreedte waarbij enerzijds rekening is gehouden met onzekerheden¹⁷ die veiligheidsregio's hebben meegegeven bij hun ramingen (als onderdeel van het referentiekader¹⁸) en anderzijds rekening is gehouden met differentiatie naar de genoemde structuurkenmerken.

4.2 Advisering

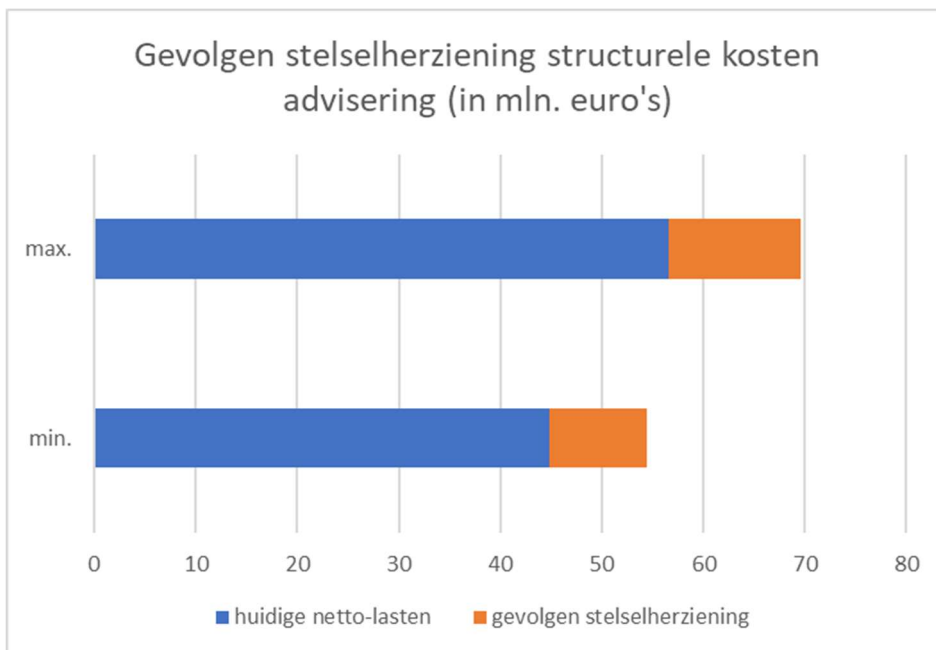
omvang financiële gevolgen voor advisering

Alle veiligheidsregio's in de steekproef ramen hogere netto-lasten voor advisering als gevolg van de stelselherziening omgevingsrecht. Veiligheidsregio's met meer risicovolle bedrijvigheid ramen daarbij duidelijk hogere meerkosten (minimaal 25% hogere netto-lasten). De mate van verstedelijking en de omvang van de regio's heeft daarbij geen aanvullende betekenis voor hogere netto-lasten. Vertaald naar het landelijke beeld ramen veiligheidsregio's hogere structurele netto-lasten van circa 10 à 13 mln. euro. Uitgedrukt in de huidige netto-lasten voor advisering komt dit neer op een kostenstijging van ruim 20%.

¹⁶ Bij één steekproefregio waren de verwachtingen op productniveau nog onvoldoende zeker zodat de analyse daar is gemaakt op het niveau van activiteiten (adviesing, toezicht, bedrijfsbrandweer).

¹⁷ Veiligheidsregio's hebben hierbij onzekerheden voortvloeiend uit jurisprudentie op de impact van hun werkzaamheden niet kunnen meewegen.

¹⁸ Steekproefregio's hebben bij de ramingen van de structurele lasten per product een onzekerheidsmarge aangegeven van een grote mate van zekerheid (maximaal 5% hoger of lager) tot een kleine mate van zekerheid (maximaal 25% hoger of lager).

verschuiving naar 'vooroverleg' als formeel product

In elke veiligheidsregio wordt een verschuiving geraamd van de feitelijke advisering naar het vooroverleg vanwege een verkorting van de termijnen. Daar waar veiligheidsregio's het vooroverleg nu zien als informeel advies (contacten) met initiatiefnemers krijgt dat onder de stelselherziening meer een formele rol bij met name de complexe aanvragen. Daarbij gaat het niet alleen om advisering bij initiatiefnemers ('initiatieffase'), maar krijgen veiligheidsregio's ook een belangrijke rol in het proces met bevoegd gezag en ketenpartners in het participatieproces ('omgevingstafels'). De gedachte is daarbij dat door al vroeg in het proces betrokken te zijn bij complexe aanvragen, stedenbouwkundige plannen of milieubelastende activiteiten dat hierdoor de feitelijke advisering soepeler verloopt en in feite meer een check is of eerdere aanwijzingen zijn opgevolgd.

De inzet van veiligheidsregio's aan die 'omgevingstafels' wordt daarbij beïnvloed door (organisatorische) keuzes die worden gemaakt bij gemeenten. Overigens is het daarbij mogelijk dat binnen een regio door gemeenten verschillende keuzes worden gemaakt in de organisatie, maar kan dit ook in regionaal verband op dezelfde wijze worden opgepakt.¹⁹ Daarbij is er een duidelijk verschil in gemeenten in de regio die het voortouw nemen (veelal grotere, verstedelijkte gemeenten) en gemeenten die hierin nog minder duidelijke stappen hebben gemaakt. Deze verschillen brengen een bepaalde onzekerheid met zich mee.

Naast de verhoogde inzet van veiligheidsregio's aan het vooroverleg leidt het meer intensievere proces ook tot een verandering in de benodigde competenties van functionarissen. De veiligheidsregio krijgt bij het adviseren meer de rol van samenwerkingspartner waarbij functionarissen meer in staat moeten zijn om mee te denken bij initiatiefnemers en bevoegd gezag. Daarnaast is ook zeker specifieke expertise gevraagd in het vooroverleg. Dit vraagt om gemiddeld hoger ingeschaald personeel en is hiermee een extra kostenverhogend aspect. In totaliteit hangt ruim de helft van de verwachte meerkosten op het gebied van advisering samen met het vooroverleg.

¹⁹ Het is hierbij onvermijdelijk dat er verschillen zijn in het ambitieniveau van veiligheidsregio's, zowel in tijdspad maar in structurele zin. Zo wordt bij één veiligheidsregio in de steekproef de omgevingstafels in regionaal verband opgezet.

Bij de formele advisering wordt een deel van de meerkosten van het vooroverleg terugverdiend en treden dus minderkosten op. Hierbij speelt dat de termijnen voor advisering worden teruggebracht naar 8 weken, met name bij advisering op het gebied van bouwwerken. Overigens heeft dit terugverdieneffect geen betrekking op de meer gestandaardiseerde advisering waarbij er niet veel veranderd.

advisering omgevingsvisie, -plan en -programma

Ruim een kwart van de verwachte meerkosten op het gebied van advisering hangt samen met advisering over de omgevingsvisie, -plannen en programma's (kerninstrumenten). Dit zijn ten opzichte van de situatie in 2018 nieuwe adviezen. Enerzijds verwacht een aantal veiligheidsregio's in de steekproef dat deze adviezen meer een periodiek karakter hebben zodat daar gemiddeld een beperkte extra tijdsbesteding voor nodig is. Anderzijds is er ook een aantal veiligheidsregio's dat dit meer een continue proces is met wijzigingen op omgevingsplannen.

advisering milieubelastende activiteiten

Op het gebied van advisering op milieubelastende activiteiten (Brzo/Bevi, externe veiligheid) ramen veel veiligheidsregio's hogere netto-lasten. Met name in de regio's waar veel milieubelastende activiteiten plaatsvinden worden deze kosten hoger ingeschat. Ruim een kwart van de hogere geraamde netto-lasten voor advisering hangt hiermee samen. Dit hangt vooral samen met de uitbreiding van de wettelijke adviestaak bij Bevi-inrichtingen waarmee relatief hoog ingeschaald personeel is gemoeid. Hiernaast verwachten veiligheidsregio's een aanvullende verzwarende als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen vanuit de energietransitie en klimaatadaptatie.²⁰

overige adviezen

Voor advisering op ruimtelijke plannen locaties voor evenementen worden vrijwel geen kosteneffecten verwacht vanuit de stelselherziening.

invloed op kengetallen

Er zal een opwaartse druk plaatsvinden op de kosten per advies. Dit hangt enerzijds samen doordat de tijdsbesteding aan meer complexe aanvragen en processen zal toenemen. Anderzijds wordt verwacht dat ook de gemiddelde inschaling van personeel zal toenemen. Bij advisering over milieubelastende activiteiten komt de nadruk meer te liggen op de uitbreiding van de adviestaak waarbij er nu al relatief veel in het vooroverleg plaatsvindt. De ramingen kennen nog een te ruime bandbreedte (kosten per product, aantal adviezen) om de invloed op de kengetallen te kunnen kwantificeren.

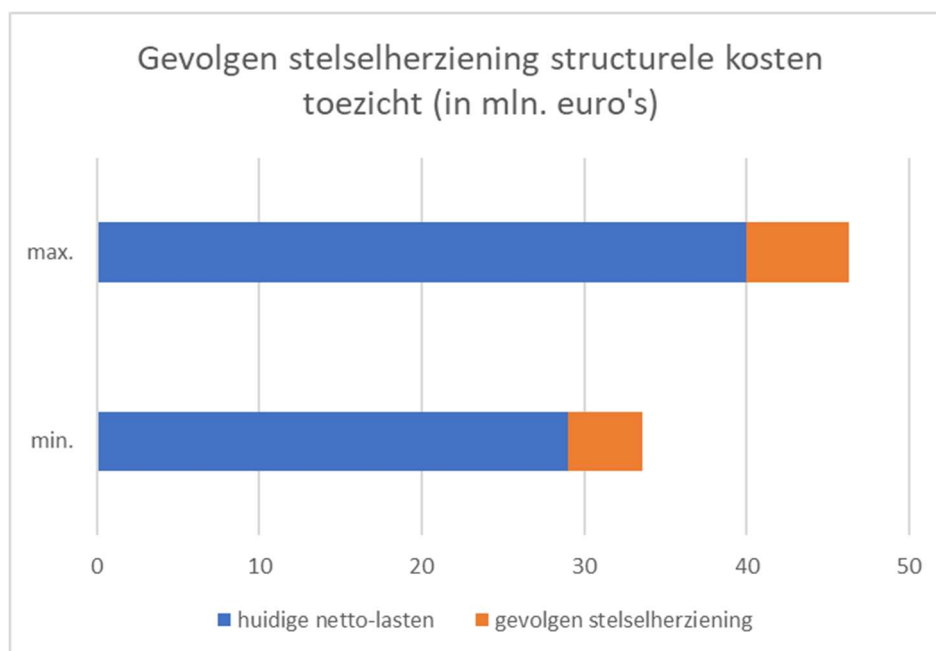
4.3 Toezicht

omvang financiële gevolgen voor toezicht

Vrijwel alle veiligheidsregio's in de steekproef verwachten dat de structurele netto-lasten voor toezicht onder de stelselherziening toe zullen nemen. De intensiteit van deze toename verschilt wel tussen veiligheidsregio's. De geraamde kostenstijging manifesteert zich tegelijk met de privatisering van toezicht tijdens het bouwproces van bouwwerken uit gevolgklasse 1 en een cultuuromslag naar een meer pro-actieve houding van de overheid. Veiligheidsregio's met meer risicovolle bedrijvigheid en ook wat grotere veiligheidsregio's ramen hierbij wat hogere meerkosten van de stelselherziening voor het toezicht.

²⁰ Het gaat hierbij bijvoorbeeld om ontwikkelingen als buurtbatterijen en lithium ion accu's.

Vertaald naar het landelijke beeld ramen veiligheidsregio's hogere structurele netto-lasten van circa 5 à 6 mln. euro. Uitgedrukt in de huidige netto-lasten voor toezicht komt dit neer op een kostenstijging van ruim 15%.

risico privatisering toezicht tijdens bouwproces

De privatisering van het toezicht tijdens het bouwproces ervaart een aantal veiligheidsregio's als een duidelijk risico voor de kwaliteit van de dienstverlening. Dit risico komt voort uit twijfels of marktpartijen kwalitatief voldoende toezicht kunnen houden. Daarom verwachten de regio's dat het nodig is om te investeren in de informatiepositie²¹ tijdens het bouwproces ('checks & balances') om niet pas bij oplevering geconfronteerd te worden met onvolkomenheden. Die informatiepositie kan daarbij worden versterkt door activiteiten vanuit brandveilig leven.

Bij de ramingen van de financiële gevolgen voor toezicht speelt bij een aantal steekproefregio's onzekerheid over wat gemeenten van de veiligheidsregio gaan vragen bij de veranderingen in het stelsel. Hierbij zijn er ook in de huidige situatie verschillen over welke toezichtstaken de veiligheidsregio verricht.

meer risicogericht toezicht

Veel veiligheidsregio's gaan gelijktijdig met de stelselherziening ook (meer) vormen van risicogericht toezicht organiseren. Hierbij richt men zich veel meer op de complexe risico's in plaats van de reguliere controles. Dit brengt als consequentie met zich mee dat het aantal controles eerder afneemt, maar dat de inzet per controle duidelijk toeneemt. In de geest van de stelselherziening gaat het daarbij ook meer om omgevingsveiligheid (toezicht met de rug tegen de muur). Deze vormen van risicogericht toezicht spelen zowel bij toezicht bij oplevering als toezicht bij gebruik.

Een kostenverzwarend effect is dat meldingen onder de stelselherziening een zwaardere procedure kennen met een grotere impact voor veiligheidsregio's dan nu onder de Wabo.

²¹ Informatie dat in de huidige situatie beschikbaar komt vanuit toezicht wordt daarnaast ook ingezet voor repressieve activiteiten. Door de WKB, waarbij toezicht deels wordt overgenomen door marktpartijen, zal die informatie ook op een andere wijze te worden vergaard.

In totaliteit zorgt toezicht bij realisatie en gebruikstoezicht voor bijna driekwart van de geraamde kostenstijging.

meer toezicht milieu

Ook bij toezicht op milieubelastende activiteiten verwachten alle veiligheidsregio's in het onderzoek een kostenstijging. Dit hangt samen met de taakuitbreiding bij Bevi-objecten (wettelijke taak). De verwachte extra inzet is hierbij mede afhankelijk hoe intensief omgevingsdiensten de veiligheidsregio's gaan betrekken, maar ook welke rol veiligheidsregio's nu al innemen. Zo zijn er nu regio's waarbij de veiligheidsregio nog maar een zeer beperkte rol heeft in het toezicht op milieubelastende activiteiten. In die veiligheidsregio's wordt de grootste kostenstijging verwacht van de stelselherziening. Voorts speelt hierbij dat financiële dekking vanuit provincies kan wegvallen doordat dit een wettelijke taak gaat worden.²²

De extra benodigde inzet is relatief hoog ingeschaald personeel. De toename van de netto-laten zorgt voor ongeveer een kwart van de geraamde kostenstijging bij het toezicht.

overig toezicht

Toezicht bij evenementen, BRZO-inspecties en vuurwerkinrichtingen brengen geen veranderingen met zich vanuit de stelselherziening op de structurele netto-lasten. Daarbij zijn er bij vuurwerkinrichtingen slechts in beperkte mate wijzigingen te verwachten (alleen bij ontstekingen van professionele vuurwerkbedrijven).

invloed op kengetallen

De kosten per controle zullen toenemen. Dit zal vooral plaatsvinden bij toezicht bij realisatie en toezicht bij gebruik door de verschuiving naar meer risicogericht toezicht en door het wegvallen van toezicht naar marktpartijen van gevolgklasse 1. Beide ontwikkelingen zullen de nadruk meer op de complexe risicovolle objecten en situaties leggen waardoor de tijdsbesteding per controle zal toenemen. Bij toezicht op milieubelastende activiteiten gaat het vooral om een toename van het aantal controles. Een gemiddeld hogere inschaling van personeel kan wel leiden tot een hoger kostenplaatje per controle. De ramingen kennen nog een te ruime bandbreedte (kosten per product, aantal adviezen) om de invloed op de kengetallen te kunnen kwantificeren.

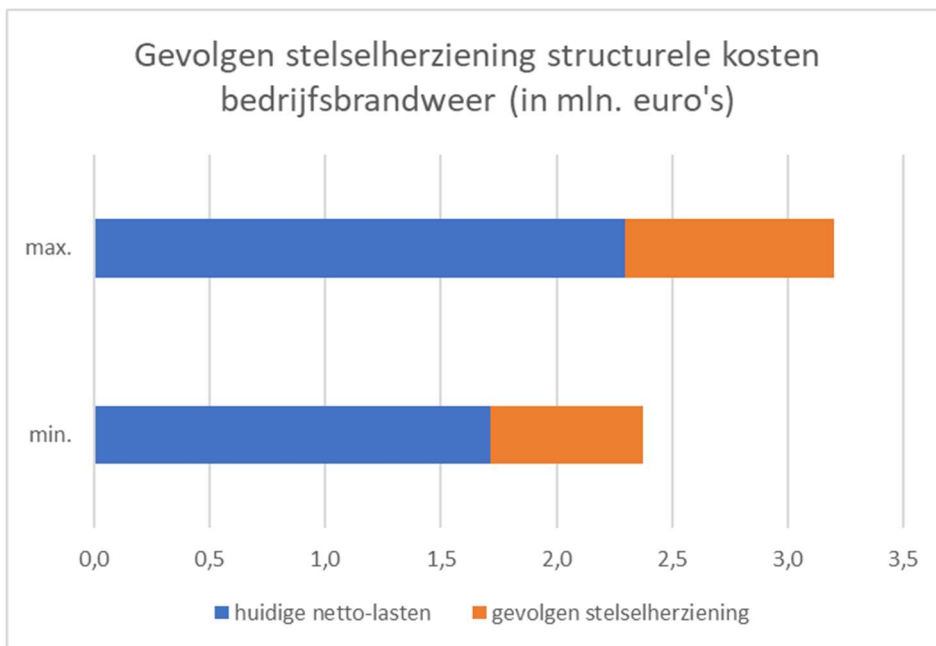
4.4 Bedrijfsbrandweer

omvang financiële gevolgen bedrijfsbrandweer

In een aantal veiligheidsregio's wordt een kostentoeename verwacht als gevolg van de stelselherziening. Deze toename vindt als vanzelfsprekend vooral plaats bij regio's met veel risicovolle objecten (met veel bedrijfsbrandweerplichtige bedrijven) die veelal in omvang ook groot zijn. Expertise op het vlak van bedrijfsbrandweren is geconcentreerd bij een aantal veiligheidsregio's die ook diensten verrichten voor andere regio's. In absolute termen is de toename beperkt (minder dan 1 mln. euro).²³ Dit is wel een substantiële kostenstijging ten opzichte van de situatie in 2018 (bijna 40%), maar hierbij speelt vermoedelijk een onderschatting van de structurele kosten in 2018.

²² In de provincie Brabant kunnen regio's (in Brabant) nu een declaratie indienen voor 125.000 op jaarbasis. Onder de stelselherziening vervalt deze mogelijkheid.

²³ De kosten voor toezicht en Brzo-inspecties zijn hierin niet opgenomen (zie paragraaf 4.3).

termijn aanwijzingstraject korter

Met de stelselherziening gaat de termijn voor aanwijzingstrajecten van bedrijfsbrandweren naar maximaal 26 weken waarbij daar nu geen maximum op staat. Dit zal de kans op piekbelasting doen toenemen en mogelijkheden om werkzaamheden in de tijd te spreiden lastiger maken. Deze kortere termijn zorgt er ook voor dat veiligheidsregio's als bevoegd gezag een meer zakelijke houding gaan aannemen. In de huidige situatie is de veiligheidsregio ook meer een partner bij de aanlevering van de gegevens in de bedrijfsbrandweerrapportage. Deze meer zakelijke verhouding zal ertoe leiden dat niet alleen de inzet bij de aanwijzingstrajecten toeneemt, maar dat er ook meer bezwaar- en beroepsprocedures zullen volgen en dat het toezicht en handavingsaspect zwaarder komt te wegen.

Naast extra inzet of inhuur van deskundigheid geeft een aantal veiligheidsregio's aan mogelijkheden te zien om dit op te kunnen vangen in nauwe samenwerking met buurregio's.

koppeling met vergunningverlening

In de stelselherziening omgevingsrecht wordt er een procedurele en inhoudelijke koppeling aangebracht tussen het aanvragen van een omgevingsvergunning van een milieubelastende activiteit en de bedrijfsbrandweer. De veiligheidsregio moet bij de aanvraag van een omgevingsvergunning gelijktijdig beoordelen of de aanvraag gevolgen heeft voor de (bestaande) bedrijfsbrandweer. Als hier sprake van is dan moet direct om een bedrijfsbrandweerrapportage worden gevraagd. Vanwege deze koppeling tussen de omgevingsvergunning en de bedrijfsbrandweer wordt het nog belangrijker om vroegtijdig te participeren in het vooroverleg.²⁴

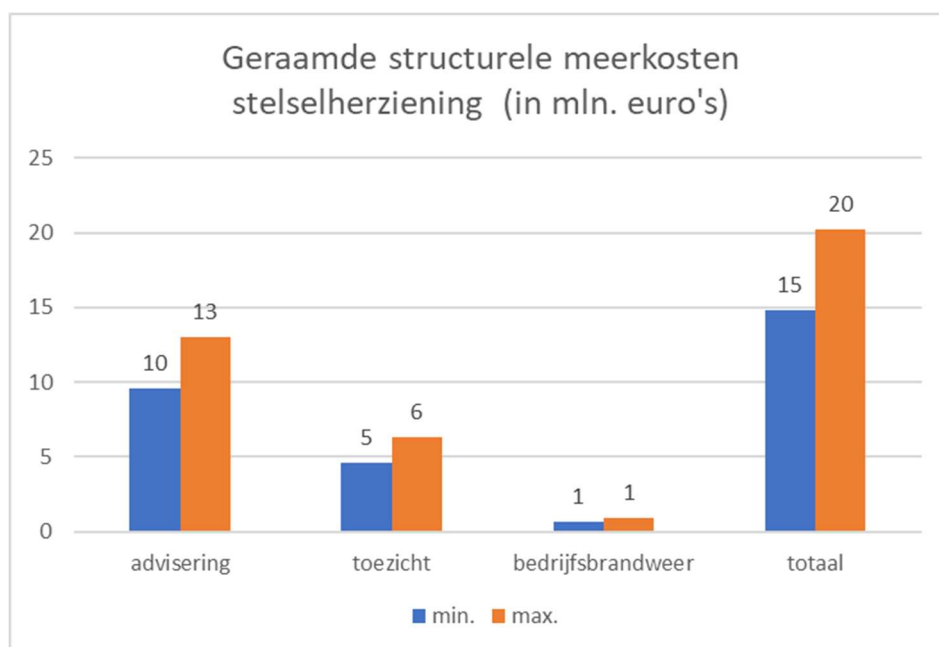
²⁴ Landelijk Expertisecentrum BrandweerBRZO, Impact van de Omgevingswet op advisering omgevingsvergunningen milieu en bedrijfsbrandweer, juli 2020.

4.5 Brandveilig Leven

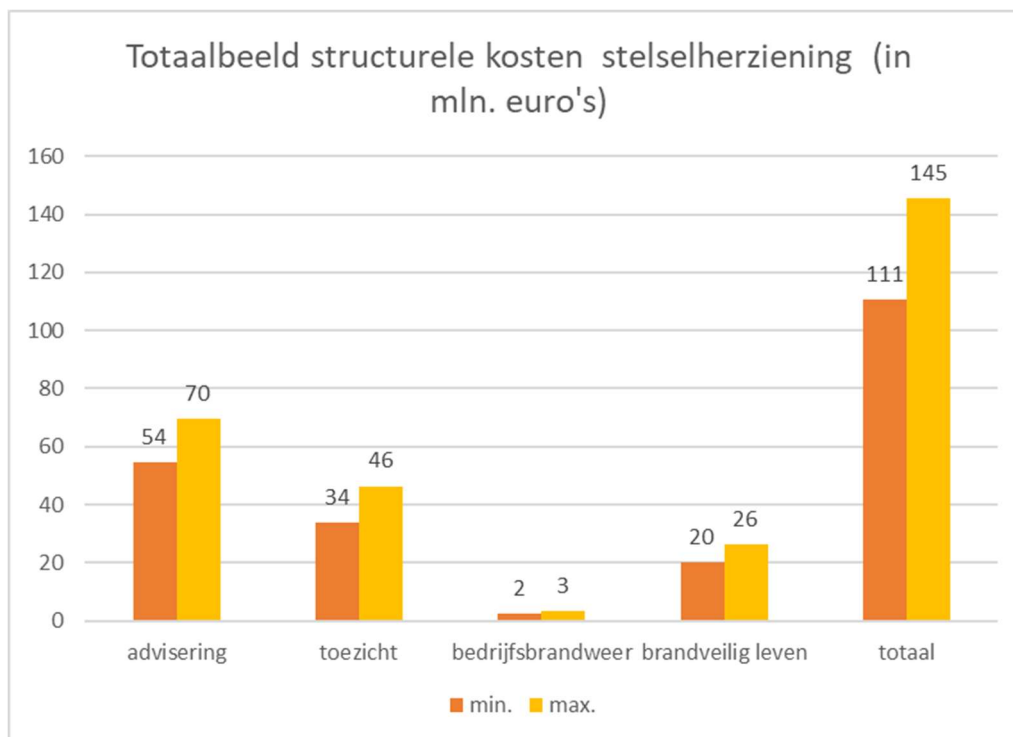
De stelselherziening heeft geen directe gevolgen van taken voor Brandveilig Leven (maatschappelijke dienstverlening). Wel wordt althans de ambitie uitgesproken om Brandveilig Leven meer een integraal onderdeel uit te laten maken van advisering en toezicht. Informatie verkregen uit Brandveilig Leven wordt dan meer gebruikt bij advisering en toezicht en andersom. Net als bij het toezicht komt de nadruk dan ook meer te liggen op risicogericht gedrag.

4.6 Slotbeschouwing

De stelselherziening gaat naar verwachting leiden tot hogere structurele kosten voor veiligheidsregio's. Deze meerkosten worden geraamd op circa 15 à 20 mln. euro. Bijna tweederde van deze kosten hangt samen met advisering.

In het structurele beeld onder de stelselherziening nemen de kosten voor veiligheidsregio's toe tot circa 111 mln. euro à 145 euro. De stelselherziening brengt hiermee een structurele kostenstijging van ongeveer 20% met zich mee op de producten van risicobeheersing die worden geraakt door de stelselherziening.

5 Implementatiekosten

5.1 Feitelijke kosten en ramingen

Veiligheidsregio's maken kosten om hun werkzaamheden uit te kunnen voeren zoals de stelselherziening dat van ze vraagt. Als uitvoeringsorganisatie hangen de implementatiekosten af van de organisatie van bevoegd gezag en ketenpartners zoals omgevingsdiensten en GGD. Implementatieprocessen zijn de afgelopen jaren al in gang gezet, maar lopen ook gedurende de overgangsfase van de Omgevingswet tot en met 2028 nog door. Ramingen van kosten die in de toekomst worden gemaakt zijn daarbij ook in de analyse betrokken. Bij het inventariseren van de kosten van implementatieprocessen is daarbij ook de verwachte looptijd geïnventariseerd. Veiligheidsregio's gaan ervan uit dat het grootste deel van de implementatieprocessen ruim voor het aflopen van de overgangsfase zijn afgerond.

De kosten van de implementatieprocessen zijn vertaald naar landelijke uitkomsten, waarbij dezelfde uitgangspunten zijn gehanteerd als bij de extrapolatie van de structurele kosten. Vanwege de relatief beperkte omvang van de steekproef en onzekerheden over impact van beslissingen die deels buiten de invloedssfeer van veiligheidsregio's liggen, is een onzekerheidsmarge van 15% aangehouden.

5.2 Totaalbeeld

omvang kosten implementatieprocessen

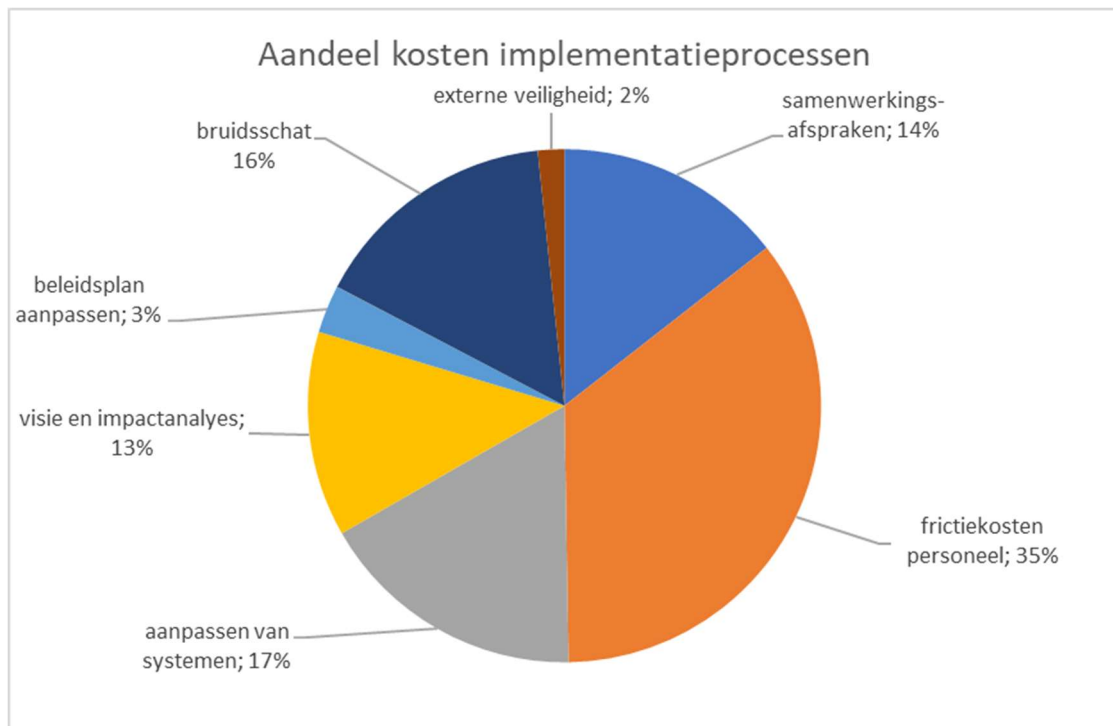
Uit de inventarisatie komt een beeld naar voren dat de veiligheidsregio's de implementatieprocessen goed voor ogen hebben. Er zijn daarvoor kwartiermakers of projectleider implementatie Omgevingswet aangesteld. Bij de kosten van deze processen is er een soort vaste component die minder divergeert met de omvang van de organisatie. Bij veiligheidsregio's die meer te maken hebben met risicofactoren (zoals meer verstedelijkte regio's en regio's met meer risicovolle bedrijvigheid) worden hogere implementatiekosten verwacht. Dit heeft te maken met het feit dat hun takenpakket complexer is en zij daardoor meer (samenwerkings)afspraken moeten maken en grote veranderingen moeten doormaken. Hierbij zou ook een rol kunnen spelen dat deze regio's meer oog hebben voor de details en die realistischer inschatten.

Op landelijk niveau komen de totale implementatiekosten dan uit op circa 20 à 30 mln. euro. Gemiddeld per regio bevinden de implementatiekosten zich daarmee in een bandbreedte tussen circa 0,8 mln. euro en 1,2 mln. euro. Regio's met een hoger risicoprofiel hebben gemiddeld hebben daarbij hogere implementatiekosten dan regio's met een lager risicoprofiel (minimaal een factor 2).

In de volgende paragraaf worden de implementatiekosten per onderdeel toegelicht.

5.3 Onderdelen implementatiekosten

In onderstaand figuur is het aandeel van de kosten van de verschillende implementatieprocessen weergegeven.

5.3.1 Samenwerkingsafspraken

Veiligheidsregio's maken samenwerkingsafspraken met bevoegd gezagen en ketenpartners (zoals omgevingsdiensten en GGD), zoals over het proces van de omgevingstafels. Het aantal partners waarmee samenwerkingsafspraken moeten worden gemaakt verschilt sterk. Het aantal gemeenten per veiligheidsregio varieert (minimaal 6, maximaal 26). Daarnaast kunnen er ook meerdere omgevingsdiensten zijn waarmee afzonderlijke afspraken moeten worden gemaakt. Er kan ten slotte ook sprake zijn van nieuwe partners, zoals marktpartijen met betrekking tot toezicht en handhaving.

Naast het aantal partners zijn voor de inzet vanuit de veiligheidsregio's ook organisatorische keuzes relevant. De fasering binnen de regio's verloopt niet gelijk; er zijn gemeenten die het voortouw nemen bij de organisatie van de omgevingstafels en gemeenten die een meer afwachter houding aannemen. Daarnaast kan dezelfde visie worden uitgerold over de hele regio of nemen gemeenten meer eigenstandig hun rol. In de steekproef is er bijvoorbeeld één regio die streeft naar een regionale omgevingstafel. Dit is duidelijk terug te zien in de kosten die veiligheidsregio's ramen, maar kan in de structurele situatie ok van invloed zijn op de kosten.

Ongeveer 15% van de kosten hangt samen met het maken van dergelijke samenwerkingsafspraken. Hiermee is dan ongeveer 3 à 5 mln. euro gemoeid.

5.3.2 Frictiekosten personeel

De veranderende wijze van werken onder de stelselherziening – zoals met de verschuiving van inzet naar het vooroverleg ('initiatieffase' en 'omgevingstafels') – brengt frictiekosten met zich voor het personeel. De veranderingen vragen soms andere competenties van medewerkers. De frictiekosten bestaan daarbij grotendeels uit drie fasen:

- een nulmeting waarbij voor medewerkers op individueel niveau wordt bekeken of ze kunnen doorgroeien en/of ze de inhoudelijke kennis aankunnen;
- kosten die worden gemaakt voor opleidingen en bijscholing, maar ook informatiesessies die nodig zijn om personeel onder de stelselherziening inzetbaar te maken of te houden;
- personeel dat niet binnen de huidige functie de stap kan maken. De kosten bestaan daarbij uit begeleiding naar ander werk of afvloeiing met een sociaal plan.

Deze frictiekosten zorgen met ongeveer 35% voor het grootste deel van de implementatiekosten. Op landelijk niveau gaat het dan om 7 à 10 mln. euro. Daarbij zijn de verschillen per veiligheidsregio (gecorrigeerd voor omvang van de regio) relatief klein. De meeste regio's gaan er daarbij vanuit dat al het personeel, rekening houdend met natuurlijk verloop, de overstap naar het werken onder de stelselherziening kan maken, eventueel met bijscholing. Met het oog op de kosten zorgen juist de kosten voor afvloeiing of begeleiding naar ander werk voor substantiële meerkosten. Kosten vanwege reorganisaties die niet in hoofdzaak samenhangen met de stelselherziening zijn hier buiten beschouwing gelaten.

5.3.3 Aanpassen systemen

Ten behoeve van de stelselvoorziening dienen systemen te worden aangesloten op de landelijke voorziening Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en dienen processen te worden aangepast aan de nieuwe werkwijze en wetgeving. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het aansluiten van de eigen VTH en/of zaaksystemen op de landelijke Samen Werkings Functionaliteit (SWF), het implementeren van nieuwe zaaktypen en producten in deze systemen en het beschikbaar krijgen van aanvullende informatie bijvoorbeeld door aanhaken op regionale systemen/datawarehouses.

Een zaakstelsel is een vereiste voor het kunnen werken met de DSO. De meeste veiligheidsregio's werken echter in de huidige situatie al met een zaakstelsel die binnen de normale omstandigheden ook periodiek moet worden vervangen. De aanschaffkosten van een zaakstelsel zijn daarom niet meegenomen bij de implementatiekosten van de stelselherziening. Kosten die wel in de implementatiekosten zijn betrokken zijn de kosten voor aanpassingen aan het zaakstelsel om te kunnen werken met de DSO en om te kunnen communiceren met systemen van ketenpartners. Overigens komt het ook voor dat er provinciebreed een systeem wordt aangekocht waarop alle partners kunnen meeliften.

Ongeveer één zesde deel van de implementatiekosten hangt samen met het aanpassen van systemen. Op landelijk niveau gaat het dan om circa 3 à 5 mln. euro. Grotere veiligheidsregio's maken hiervoor relatief hogere kosten.

5.3.4 Planvorming

De kosten voor het aanpassen van plannen hebben grotendeels al plaatsgevonden. Het gaat om:

- het opstellen of herformuleren van een regionale visie op fysieke veiligheid en het bepalen van het ambitieniveau onder het nieuwe stelsel Omgevingsrecht. Hieronder kunnen ook het opstellen van een impactanalyse vallen en uitvoeren van pilots²⁵;
- het opnemen of actualiseren van een paragraaf in het beleidsplan van de veiligheidsregio over de stelselherziening (Omgevingswetproof maken). Daarbij kan het ook gaan om het opnemen of ac-

²⁵ Of meedraaien in de pilots van ketenpartners.

tualiseren van beleid op het gebied van externe veiligheid in het integraal veiligheidsplan van gemeenten.

De kosten voor het opstellen of aanpassen van plannen bepalen ongeveer één zesde deel van de implementatiekosten. Op landelijk niveau gaat het dan om een bedrag van circa 3 à 5 mln. euro. Daarbij hangen de meeste kosten samen met het opstellen van een regionale visie en impactanalyses. De omvang dat met deze kosten is gemoeid verschilt overigens tussen veiligheidsregio's, variërend van minder dan 100.000 euro oplopend tot ongeveer 0,5 mln. euro. Deze variatie kan grotendeels worden verklaard door verschillen in kostenbepalende structuurkenmerken waarmee rekening is gehouden met de extrapolatie van de kosten naar landelijk niveau. De kosten voor het implementeren van specifieke beleidsstukken als gevolg van individueel gemeentelijk beleid binnen de veiligheidsregio kunnen nog niet worden geraamd.

5.3.5 Overige implementatiekosten

Dan zijn er nog een aantal implementatieprocessen waarbij de impact verschillend wordt ingeschat tussen regio's. Daarbij gaat het om processen die grotendeels nog moeten starten waarbij de onzekerheden bij de ramingen groter moeten worden ingeschat.

Het gaat hierbij om de volgende processen:

- het afstemmen van de werkwijze onder de stelselherziening op bestaande landelijke regelingen voor brandweer en Ghor, gemeentelijke bestemmingsplannen en regelgeving over bluswatervoorzieningen ('bruidsschat');
- het invoeren van aandachtsgebieden (schillenmodel) voor externe veiligheid in diverse scenario's (brand-, explosie-, gifvolksscenario). In de modernisering van omgevingsveiligheid is prioriteit gegeven aan twee uitgangspunten: het nieuwe veiligheidsbeleid moet integraal kunnen worden meegenomen in de besluitvorming voor plannen die gaan over de fysieke leefomgeving én het moet betekenisvolle bescherming bieden voor burgers en bedrijven. Het externe veiligheidsbeleid is daarom vertaald naar ruimte: omgevingsveiligheid.
- het opnemen of herzien van financiële arrangementen en het opnieuw labelen van producten.

Met name voor het afwikkelen van de bruidsschat worden nog substantiële implementatiekosten geraamd (circa 3 à 5 mln. euro). Met het invoeren van de aandachtsgebieden externe veiligheid en de overige processen hangt nog maximaal 1 mln. euro samen.

6 Slotbeschouwing

totaalbeeld structurele kosten en implementatie

In dit onderzoek is voor de eerst de huidige inzet van risicobeheersingsproducten in beeld gebracht. Deze bedragen circa 96 à 125 miljoen euro per jaar. De stelselherziening omgevingsrecht brengt daarbij meerkosten met zich mee in de orde van 15 à 20 miljoen euro. Dat is een kostenstijging van ongeveer 20% op de producten van risicobeheersing die worden geraakt door de stelselherziening. Daarnaast brengt de stelselherziening implementatiekosten met zich mee. Deze bedragen eenmalig 20 à 30 miljoen euro.

Tabel 6.1: Omvang huidige kosten per jaar, structurele meerkosten stelselherziening omgevingsrecht per en implementatiekosten tot en met 2028 (in mln. euro's)

<i>risicobeheersing</i>	<i>huidige kosten</i>		<i>structurele meerkosten</i>		<i>implementatiekosten</i>	
	<i>min.</i>	<i>max.</i>	<i>min.</i>	<i>max.</i>	<i>min.</i>	<i>max.</i>
<i>advisering</i>	45	57	10	13		
<i>toezicht</i>	29	40	5	6		
<i>bedrijfsbrandweer</i>	2	2	1	1		
<i>brandveilig leven</i>	20	26	0	0		
TOTAAL	96	125	15	20	20	30

kengetallen

In de kengetallen (kosten per product) heeft de stelselherziening bij een aantal producten een kostenverhogend effect. Daarbij is sprake van enkele nieuwe producten binnen advisering of krijgen bestaande producten een meer formele status. Tegelijkertijd zorgt ook de verschuiving naar meer complexe situaties voor een toename van de kosten per product. Dit geldt echter niet voor alle producten in dezelfde mate; de kostentoeename voor milieu hangt vooral samen met de toename van het aantal adviezen/controles.

Tabel 6.2: Huidige kosten per product en impact stelselherziening

<i>taken</i>	<i>producten</i>	<i>huidige situatie</i>	<i>stelselherziening</i>
A. advisering	1. informeel advies – vooroverleg ('initiatiefase')		+++
	2. advies omgevingsvisie, -plan, -programma		+
	3. advies omgevingsvergunning – bouw	800 à 1.400	-
	4. advies omgevingsvergunning – milieu incl. omgevingsveiligheid	3.000 à 6.600	+
	5. advies omgevingsvergunning – ruimtelijk plan	700 à 1.500	0
	6. advies omgevingsvergunning – evenementen	200 à 300	0
B. toezicht en handhaving	1. toezicht realisatie (bouw)	400 à 700	++
	2. toezicht gebruik / controle		
	3. toezicht milieu	3.500 à 8.000	+
C. bedrijfsbrandweer	1. aanwijzingstrajecten bedrijfsbrandweer	>10.000	++
	2. controle bedrijfsbrandweer en informatieplicht		
	3. behandeling bezwaar / (hoger) beroep		+
	4. handhavingsbesluit / sanctie		

regionale verschillen

Zowel in de huidige kosten als in de ramingen van de structurele meerkosten bestaan er verschillen. Daarbij speelt enerzijds dat er duidelijke verschillen zijn in de intensiteit van de taakuitvoering, bijvoor-

beeld omdat in regio's concentraties zijn van risicovolle bedrijvigheid. Anderzijds verschillen de verwachtingen die regio's hebben van de financiële gevolgen als gevolg van de stelselherziening, bijvoorbeeld als het gaat om de risico's die samenhangen met de privatisering van onderdelen van het toezicht. Belangrijk daarbij is dat de ramingen tot stand zijn gekomen binnen hetzelfde referentiekader, waarbij de steekproefregio's actief zijn bevraagd of alle mogelijke elementen in hun deskundigheidsoordeel zijn meegewogen.

Vanzelfsprekend zijn er onzekerheden die van invloed zijn op de omvang van de ramingen. Deze hangen samen met organisatorische keuzes (ook van bevoegd gezag en ketenpartners) en ontwikkelingen in de jurisprudentie van specifieke thema's. Deze onzekerheden zijn benoemd en tot uiting gekomen in de bandbreedtes. Deze bandbreedtes indiceren niet zozeer de hoogste en de laagste waarneming, maar de verschillen in gemiddelde kostenpatronen tussen regio's met uiteenlopende structuurkenmerken (met name verstedelijking, risicovolle bedrijvigheid en omvang).

Er wordt geadviseerd om deze kostenpatronen de komende jaren actief te blijven monitoren. Meer uniforme registratie volgens de PDC-indeling is daarbij behulpzaam om de kosten en kengetallen gemakkelijker in beeld te krijgen.

Bijlagen

A Itemlijst risicobeheersingstaken Omgevingswet

afbakening relevante taken

In dit onderzoek worden de gevolgen van de stelselherziening Omgevingsrecht (Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen) voor risicobeheersingstaken van veiligheidsregio's in beeld gebracht. Van de volgende taken worden de veranderingen in beeld gebracht:

- advisering omgevingsvergunningen;
- toezicht en handhaving;
- aanwijzing bedrijfsbrandweer.

Dat betekent dat taken op het gebied van brandveilig leven (inclusief voorlichting, woningchecks, STOOM) buiten beschouwing blijven.

Bij de verandering van risicobeheersingstaken kan het zowel gaan om:

- verandering in uren en out-of-pocketkosten (zoals inhuur, externe deskundigheid) per proces/product. Het gaat hier om het netto-effect als er ook personeel afvloeit;
- verandering in de inzet van typen functionarissen;
- verandering in het aantal processen/producten.

Hiernaast dienen in het onderzoek de kosten van de implementatie van de stelselherziening Omgevingsrecht in beeld te worden gebracht.

onderdelen interview

1. Advisering
2. Toezicht en handhaving
3. Aanwijzing bedrijfsbrandweer
4. Implementatie

A.1.1 Advisering

In dit onderzoek wordt u gevraagd naar inschattingen die uw regio heeft over de structurele gevolgen van de stelselherziening Omgevingsrecht op het gebied van advisering. We vragen u hierbij uit te gaan van de volgende uitgangspunten:

- de basissituatie waartegen de ingeschatte veranderingen worden afgezet is de huidige uitvoeringspraktijk in uw regio. Ingeval de huidige praktijk in uw regio afwijkt van de uitvoeringspraktijk in andere regio's dan kunt u dit buiten beschouwing laten;
- als de huidige uitvoeringspraktijk tussen gemeenten verschilt dan kunt u uitgaan van de gemiddelde uitvoeringspraktijk in uw regio;
- bij de inschattingen van structurele veranderingen kunt u uitgaan van het huidige ambitieniveau van uw regio;
- uitgaan van uitsluitend de gevolgen van de stelselwijziging voor de taakhoud en -omvang. Verwachtingen op basis van budgettaire overwegingen kunt u buiten beschouwing laten, zoals het eventueel afstoten van taken vanwege budgettaire krapte;
- uitgaan van het (op termijn) beschikbaar komen van de DSO-samenwerkingsfunctionaliteit;
- rekening houden met de integrale effecten van de Omgevingswet op risicobeheersingsproducten. Zo kan er onder de Omgevingswet een verschuiving van de inzet optreden tussen producten onderling (bijvoorbeeld tussen omgevingsvergunningen bouwen en milieu).

Voorafgaand aan deze interviewronde heeft er een vooronderzoek plaatsgevonden. De aspecten waarop de stelselwijziging Omgevingsrecht invloed heeft zijn in beeld gebracht (zie X in onderstaand overzicht). Deze aspecten komen in het interview aan de orde. Aspecten die mogelijk ook van invloed zijn (*) kunt u afzonderlijk aangeven.

producten	invloed Omgevingswet	mutatie in		
		inzet uren per product	inzet typen functionarissen	aantal
A. informeel advies – voorlichting	X	X	X	
B. advies omgevingsvisie, -plan, -programma	X	X	X	
C. advies omgevingsvergunning – bouw	X	X	X	X
D. advies omgevingsvergunning – milieu	X	*	X	
E. advies omgevingsvergunning – ruimtelijk plan	X		X	X
F. advies omgevingsvergunning – evenementen	*	*	*	
G. advies omgevingsvergunning - overig	*	*	*	*

A. Vooroverleg – informeel advies

A1. Wat is in de huidige situatie naar schatting het aandeel van vooroverleg – informeel advies bij de adviezen onder C-G?

A2. Welke structurele gevolgen heeft de stelselherziening Omgevingsrecht voor het vooroverleg – informeel advies naar schatting? Op welke aspecten treden de veranderingen op?

aspecten wijziging		wijziging	
		meer/minder	hoeveel (in %)
inzet gemiddeld uren per advies			
inzet mix typen medewerkers	specialist		
	adviseur		
	ondersteuning		
inzet out-of-pocket kosten			

A3. Verwacht u dat de veranderingen zullen verschillen per gemeente, en waardoor komt dat dan?

B. advies omgevingsvisie, -plan, -programma

B1. Wat is in de huidige situatie naar schatting de inzet (fte/uren per jaar) voor advies ten behoeve van omgevingsvisie, -plan, -programma?

B2. Welke structurele gevolgen heeft de stelselherziening Omgevingsrecht voor advies ten behoeve van deze kerninstrumenten naar schatting? Op welke aspecten treden de veranderingen op?

aspecten wijziging		wijziging	
		meer/minder	hoeveel (in %)
inzet gemiddeld uren per advies			
inzet mix typen medewerkers	specialist		
	adviseur		
	ondersteuning		
out-of-pocket kosten			

B3. Welke veranderingen worden er tussen gemeenten in uw regio voorzien?

C. advies omgevingsvergunningen – bouw

C1. Welke structurele gevolgen heeft de stelselherziening Omgevingsrecht voor het advies omgevingsvergunningen – bouw naar schatting? Op welke aspecten treden de veranderingen op?

aspecten wijziging		wijziging	
		meer/minder	hoeveel (in %)
inzet gemiddeld uren per advies			
inzet mix typen medewerkers	specialist		
	adviseur		
	ondersteuning		
out-of-pocket kosten			
aantal adviezen			

D. advies omgevingsvergunningen – milieu (WABO) inclusief omgevingsveiligheid (externe veiligheid, BRZO/Bevi) en gezondheidsveiligheid

D1. Welke structurele gevolgen heeft de stelselherziening Omgevingsrecht voor het advies omgevingsvergunningen – milieu inclusief omgevingsveiligheid (externe veiligheid, BRZO/Bevi) en gezondheidsveiligheid naar schatting? Op welke aspecten treden de veranderingen op?

aspecten wijziging		wijziging	
		meer/minder	hoeveel (in %)
inzet typen medewerkers	specialist		
	adviseur		
	ondersteuning		
out-of-pocket kosten			

D2. Verwacht u structurele gevolgen in de inzet van het gemiddeld aantal uren per advies?

E. advies omgevingsvergunningen – ruimtelijk plan

E1. Welke structurele gevolgen heeft de stelselherziening Omgevingsrecht voor het advies omgevingsvergunningen – ruimtelijk plan naar schatting? Op welke aspecten treden de veranderingen op?

aspecten wijziging		wijziging	
		meer/minder	hoeveel
inzet typen medewerkers	specialist		
	adviseur		
	ondersteuning		
out-of-pocket kosten			
aantal adviezen			

F. advies omgevingsvergunningen – evenementen

F1. Heeft de stelselherziening Omgevingsrecht invloed op de structurele lasten voor het advies omgevingsvergunningen – evenementen?

F2. Zo ja, op welke aspecten treden de veranderingen op:

- aantal uren per advies;
- inzet typen medewerkers en/of out-of-pocket kosten;
- aantal adviezen

F3. Heeft de verandering van de structurele lasten voor het advies omgevingsvergunningen – evenementen betrekking op de locatie van evenementen en/of het evenement zelf?

G. advies omgevingsvergunningen – beschikking brandveilig gebruik, melding brandveilig gebruik, installaties, bluswater, bereikbaarheid – uitvragen obv respons regio's

G1. Heeft de stelselherziening Omgevingsrecht invloed op de structurele lasten voor het advies omgevingsvergunningen – overige (beschikking brandveilig gebruik, melding brandveilig gebruik, installaties)?

G2. Zo ja, op welke aspecten treden de veranderingen op:

- aantal uren per advies;
- inzet typen medewerkers en/of out-of-pocket kosten;;
- aantal adviezen

A.1.2 Toezicht en handhaving

In dit onderzoek wordt u gevraagd naar inschattingen over de structurele gevolgen van de stelselherziening Omgevingsrecht op het gebied van toezicht en handhaving. We vragen u hierbij uit te gaan van de volgende uitgangspunten:

- de basissituatie waartegen de ingeschatte veranderingen worden afgezet is de huidige uitvoeringspraktijk in uw regio. Ingeval de huidige praktijk in uw regio afwijkt van de uitvoeringspraktijk in andere regio's dan kunt u dit buiten beschouwing laten;
- als de huidige uitvoeringspraktijk tussen gemeenten verschilt dan kunt u uitgaan van de gemiddelde uitvoeringspraktijk in uw regio;
- bij de inschattingen van structurele veranderingen kunt u uitgaan van het huidige ambitieniveau van uw regio;
- er wordt gevraagd naar de gevolgen van uitsluitend de stelselwijziging voor de taakinhoud en -omvang. Verwachtingen op basis van budgettaire overwegingen kunt u buiten beschouwing laten, zoals het eventueel afstoten van taken vanwege budgettaire krapte;
- rekening te houden met de integrale effecten van de Omgevingswet op risicobeheersingsproducten. Zo kan er onder de Omgevingswet een verschuiving optreden van de inzet tussen producten onderling.

Voorafgaand aan deze interviewronde heeft er een vooronderzoek plaatsgevonden. De aspecten waarop de stelselwijziging Omgevingsrecht invloed heeft zijn in beeld gebracht (zie X in onderstaand overzicht). Deze aspecten komen in het interview aan de orde. Aspecten die mogelijk ook van invloed zijn (*) kunt u afzonderlijk aangeven.

producten	invloed Omgevingswet	mutatie in		
		inzet uren per product	inzet typen functionarissen	aantal
A. toezicht realisatie (brandveiligheid)	X	X	X	X
B. toezicht gebruik / controle	X	X	X	*
C. toezicht milieu	X	X	X	*
D. toezicht evenementen	X	X	X	*
E. BRZO-inspecties en vuurwerkinrichtingen	*			

A. Toezicht realisatie (brandveiligheid)

A1. Welke structurele gevolgen heeft de stelselherziening Omgevingsrecht voor toezicht realisatie (brandveiligheid) naar schatting? Op welke aspecten treden de veranderingen op?

aspecten wijziging		wijziging	
		meer/minder	hoeveel (in %)
inzet gemiddeld uren per controle			
inzet mix typen medewerkers	specialist		
	adviseur		
	ondersteuning		
out-of-pocket kosten			
aantal controles			

A2. Hebben bovenstaande veranderingen betrekking op toezicht op meldingen of op vergunningen?

B. Toezicht brandveilig gebruik / controle

B1. Welke structurele gevolgen heeft de stelselherziening Omgevingsrecht voor toezicht brandveilig gebruik / controle naar schatting? Op welke aspecten treden de veranderingen op?

aspecten wijziging		wijziging	
		meer/minder	hoeveel (in %)
inzet gemiddeld uren per controle			
inzet mix typen medewerkers	specialist		
	adviseur		
	ondersteuning		
out-of-pocket kosten			

B2. Verwacht u structurele gevolgen voor het aantal controles brandveilig gebruik? Zo ja, zullen er naar schatting meer of minder controles plaatsvinden en hoeveel meer of minder ongeveer?

C. Toezicht milieu (WABO)

C1. Welke structurele gevolgen heeft de stelselherziening Omgevingsrecht voor toezicht milieu (WABO) naar schatting? Op welke aspecten treden de veranderingen op?

aspecten wijziging		wijziging	
		meer/minder	hoeveel (in %)
inzet gemiddeld uren per controle			
inzet mix typen medewerkers	specialist		
	adviseur		
	ondersteuning		
out-of-pocket kosten			

C2. Verwacht u structurele gevolgen voor het aantal controles milieu (WABO)? Zo ja, zullen er naar schatting meer of minder controles plaatsvinden en hoeveel meer of minder ongeveer?

D. Toezicht evenementen

D1. Welke structurele gevolgen heeft de stelselherziening Omgevingsrecht voor toezicht evenementen naar schatting? Op welke aspecten treden de veranderingen op?

aspecten wijziging		wijziging	
		meer/minder	hoeveel
inzet gemiddeld uren per controle			
inzet mix typen medewerkers	specialist		
	adviseur		
	ondersteuning		
out-of-pocket kosten			

D2. Verwacht u structurele gevolgen voor het aantal controles evenementen?

D3. Heeft de verandering van de structurele lasten voor toezicht evenementen betrekking op de locatie van evenementen en/of het evenement zelf?

E. BRZO-inspecties en vuurwerkinrichtingen

E1. Heeft de stelselherziening Omgevingsrecht invloed op de structurele lasten voor BRZO-inspecties en inspecties van vuurwerkinrichtingen?

E2. Zo ja, op welke aspecten treden de veranderingen op:

- aantal uren per advies;

- inzet typen medewerkers;
- aantal adviezen

A.1.3 Aanwijzing bedrijfsbrandweer

In dit onderzoek wordt u gevraagd naar inschattingen over de structurele gevolgen van de stelselherziening Omgevingsrecht op het gebied van de aanwijzing bedrijfsbrandweer. We vragen u hierbij uit te gaan van de volgende uitgangspunten:

- de basissituatie waartegen de ingeschatte veranderingen worden afgezet is de huidige uitvoeringspraktijk in uw regio. Ingeval de huidige praktijk in uw regio afwijkt van de uitvoeringspraktijk in andere regio's dan kunt u dit buiten beschouwing laten;
- als de huidige uitvoeringspraktijk tussen gemeenten verschilt dan kunt u uitgaan van de gemiddelde uitvoeringspraktijk in uw regio;
- bij de inschattingen van structurele veranderingen kunt u uitgaan van het huidige ambitieniveau van uw regio;
- er wordt gevraagd naar uitsluitend de gevolgen van de stelselwijziging voor de taakinhoud en -omvang. Verwachtingen op basis van budgettaire overwegingen kunt u buiten beschouwing laten, zoals het eventueel afstoten van taken vanwege budgettaire krapte;
- rekening te houden met de integrale effecten van de Omgevingswet op risicobeheersingsproducten. Zo kan er onder de Omgevingswet een verschuiving optreden van de inzet tussen producten onderling.

Voorafgaand aan deze interviewronde heeft er een vooronderzoek plaatsgevonden. De aspecten waarop de stelselwijziging Omgevingsrecht invloed heeft zijn in beeld gebracht (zie X in onderstaand overzicht). Deze aspecten komen in het interview aan de orde. Aspecten die mogelijk ook van invloed zijn (*) kunt u afzonderlijk aangeven.

producten	invloed Omgevingswet	mutatie in		
		inzet uren per product	inzet typen functionarissen	aantal
A. aanwijzingstrajecten bedrijfsbrandweer	X	X	*	*
B. controle bedrijfsbrandweer en informatieplicht				
C. bedrijfsbrandweer: behandeling bezwaar				
D. bedrijfsbrandweer: behandeling (hoger) beroep				
E. bedrijfsbrandweer: handhavingsbesluit				
F. bedrijfsbrandweer: sanctie				

A. Aanwijzingstrajecten bedrijfsbrandweer

A1. Welke structurele gevolgen heeft de stelselherziening Omgevingsrecht voor aanwijzingstrajecten bedrijfsbrandweer naar schatting? Op welke aspecten treden de veranderingen op?

aspecten wijziging	wijziging	
	meer/minder	hoeveel (in %)
inzet gemiddeld uren per aanwijzingstraject		

A2. Verwacht u structurele veranderingen in de inzet van typen medewerkers en/of het aantal aanwijzingstrajecten onder het nieuwe stelsel Omgevingsrecht?

A3. Zo ja, verwacht u structurele veranderingen in het aantal controles, behandeling bezwaar/beroep, handhavingsbesluiten en/of sancties?

A.1.4 Implementatie

In dit onderzoek wordt u gevraagd naar *inschattingen* van de kosten die gemoeid zijn met de implementatie van de stelselherziening Omgevingsrecht. We vragen u hierbij uit te gaan van de volgende uitgangspunten:

- het gaat om implementatieprocessen die *primair* ten behoeve van de stelselherziening Omgevingsrecht in uw regio in gang zijn gezet. Het inrichten van een zaakstelsel (randvoorwaarde onder Omgevingswet) blijft buiten beschouwing bij de implementatieprocessen, omdat veiligheidsregio's ook zonder de Omgevingswet zouden werken met een zaakstelsel. De aansluiting van zaaksystemen op die van ketenpartners is wel een implementatieproces als gevolg van de Omgevingswet;
- implementatieprocessen kennen een looptijd van meerdere jaren en kunnen al zijn gestart en/of zijn afgerond. Er wordt gevraagd naar een inschatting van de totale inzet gedurende de gehele looptijd of de inzet per jaar én de looptijd;
- de DSO-samenwerkingsfunctionaliteit komt beschikbaar als onderdeel van het zaakstelsel (wordt geleverd door leverancier). Dit geldt ook voor het eventueel aanhaken van regionale systemen/datawarehouses (ook Ghor);
- landelijke ondersteuning ten behoeve van de implementatie (PDC/ZTC, loket, RRGs-REV) die op dit moment via het IFV wordt bekostigd blijft bij de implementatie buiten beschouwing;
- bij de inschattingen van structurele veranderingen kunt u uitgaan van het *huidige ambitieniveau* van uw regio;
- er wordt gevraagd naar de gevolgen van *uitsluitend* de stelselwijziging voor *de taakinhoud en -omvang*. Verwachtingen op basis van budgettaire overwegingen kunt u buiten beschouwing laten, zoals het eventueel afstoten van taken vanwege budgettaire krapte.

Voorafgaand aan deze uitvraag heeft er een vooronderzoek plaatsgevonden. In dit vooronderzoek zijn de belangrijkste implementatieprocessen in beeld gebracht. Deze implementatieprocessen komen achtereenvolgens aan de orde.

implementatieprocessen
A. samenwerkingsafspraken met bevoegd gezag en ketenpartners
B. frictiekosten personeel (bijscholingen/opleidingen en informatiesessies)
C. aansluiten op DSO-LV en aanpassen van processen en systemen
D. opstellen regionale visie fysieke veiligheid en impactanalyse of pilots
E. opnemen paragraaf in beleidsplan / integraal veiligheidsplan gemeente (EV)
F. aanpassen financiële arrangementen
G. afstemmen Bruidsschat met gemeenten
H. invoeren aandachtsgebieden externe veiligheid (brand-, explosie-, gifwolkscenario)
I. producten opnieuw inprijzen en labelen

A. samenwerkingsafspraken met bevoegd gezag en ketenpartners

Het betreft het maken en vastleggen van samenwerkingsafspraken met bevoegd gezagen en ketenpartners (zoals omgevingsdiensten), zoals over het proces van de omgevingstafels. Er kan ook sprake zijn van nieuwe partners, zoals marktpartijen met betrekking tot toezicht en handhaving. Overleg en werkzaamheden ten behoeve van het aansluiten op DSO-LV en de samenwerkingsfunctionaliteit vallen hier buiten.

A1. Is dit implementatieproces al gestart en/of afgerond?

A2. Welke personele inzet en out-of-pocket kosten zijn hier naar schatting mee gemoeid?

Indien dit lastig is in te schatten kunnen ook de verwachte gemiddelde inzet en out-of-pocket kosten per jaar worden aangegeven in combinatie met de verwachte looptijd van de implementatie.

implementatie	totaal looptijd		per jaar		
	inzet (uren/fte's)	out-of-pocket kosten	looptijd	inzet (uren/fte's)	out-of-pocket kosten
samenwerkingsafspraken met bevoegd gezag en ketenpartners					

B. frictiekosten personeel

Het betreffen alle frictiekosten die samenhangen met wijzigingen in de inzet van personeel. Vanwege veranderingen in processen worden mogelijk andere competenties van medewerkers verwacht. Regio's kunnen bijvoorbeeld eerst een nulmeting uitvoeren om te bezien of medewerkers kunnen doorgroeien en/of ze inhoudelijke kennis aankunnen. Andere frictiekosten zijn opleidingen/bijscholingen en informatiesessies die nodig zijn om personeel onder de Omgevingswet inzetbaar te maken. Frictiekosten van personeel dat niet is om te scholen binnen de organisatie (begeleiding naar ander werk of afvloeiing met een sociaal plan) valt hier ook onder.

B.1 Is dit implementatieproces al gestart en/of afgerond?

B2. Welke personele inzet en out-of-pocket kosten zijn hier naar schatting mee gemoeid?

Indien dit lastig is in te schatten kunnen ook de verwachte gemiddelde inzet en out-of-pocket kosten per jaar worden aangegeven in combinatie met de verwachte looptijd van de implementatie.

implementatie	totaal looptijd		per jaar		
	inzet (uren/fte's)	out-of-pocket kosten	looptijd	inzet (uren/fte's)	out-of-pocket kosten
nulmeting					
frictiekosten omscholing					
frictiekosten afvloeiing					

C. aansluiten op DSO-LV en aanpassen van processen en systemen

Het betreft het aansluiten van systemen op de landelijke voorziening Digitaal Stelsel Omgevingswet en het herformuleren van processen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het registreren van toepasbare regels of het kunnen ontvangen van vergunningaanvragen en meldingen. Het aansluiten op de samenwerkfunctionaliteit als onderdeel van het zaakstelsel valt hier ook onder. Dit geldt ook voor het eventueel aanhaken van regionale systemen/datawarehouses (ook Ghor).

C.1 Is dit implementatieproces al gestart en/of afgerond?

C2. Welke personele inzet en out-of-pocket kosten zijn hier naar schatting mee gemoeid?

Indien dit lastig is in te schatten kunnen ook de verwachte gemiddelde inzet en out-of-pocket kosten per jaar worden aangegeven in combinatie met de verwachte looptijd van de implementatie.

implementatie	totaal looptijd		per jaar		
	inzet (uren/fte's)	out-of-pocket kosten	looptijd	inzet (uren/fte's)	out-of-pocket kosten
aansluiten DSO-LV en aanpassen processen en systemen					

D. opstellen regionale visie fysieke veiligheid en impactanalyse en pilots

Het betreft het opstellen of herformuleren van een regionale visie op fysieke veiligheid en het bepalen van het ambitieniveau onder het nieuwe stelsel Omgevingsrecht. Hieronder vallen ook het opstellen van een impactanalyse en uitvoeren van pilots.

D.1 Is dit implementatieproces al gestart en/of afgerond?

D2. Welke inzet en out-of-pocket kosten zijn hier naar schatting mee gemoeid?

Indien dit lastig is in te schatten kunnen ook de verwachte gemiddelde inzet en out-of-pocket kosten per jaar worden aangegeven in combinatie met de verwachte looptijd van de implementatie.

implementatie	totaal looptijd		per jaar		
	inzet (uren/fte's)	out-of-pocket kosten	looptijd	inzet (uren/fte's)	out-of-pocket kosten
regionale visie en impactanalyse					
pilots					

E. opnemen paragraaf in beleidsplan

Dit betreft het opnemen of actualiseren van een paragraaf in het beleidsplan van de veiligheidsregio over de stelselherziening Omgevingsrecht (Omgevingswetproof maken). Daarbij kan het ook gaan om het opnemen of actualiseren van beleid op het gebied van externe veiligheid in het integraal veiligheidsplan van gemeenten.

E.1 Is dit implementatieproces al gestart en/of afgerond?

E.2. Welke personele inzet en out-of-pocket kosten zijn hier naar schatting mee gemoeid?

Indien dit lastig is in te schatten kunnen ook de verwachte gemiddelde inzet en out-of-pocket kosten per jaar worden aangegeven in combinatie met de verwachte looptijd van de implementatie.

implementatie	totaal looptijd		per jaar		
	inzet (uren/fte's)	out-of-pocket kosten	looptijd	inzet (uren/fte's)	out-of-pocket kosten
opnemen paragraaf beleidsplan					

F. opnemen financiële arrangementen

Het gaat hier om het opnemen of herzien van financiële arrangementen, bijvoorbeeld ten behoeve van de legesberekening van vergunningen en van gemeentelijke bijdragen aan veiligheidsregio's en andere ketenpartners. Het reserveren van budget voor invoering van de Omgevingswet valt hier ook onder.

F.1 Is dit implementatieproces al gestart en/of afgerond?

F.2. Welke personele inzet en out-of-pocket kosten zijn hier naar schatting mee gemoeid?

Indien dit lastig is in te schatten kunnen ook de verwachte gemiddelde inzet en out-of-pocket kosten per jaar worden aangegeven in combinatie met de verwachte looptijd van de implementatie.

implementatie	totaal looptijd		per jaar		
	inzet (uren/fte's)	out-of-pocket kosten	looptijd	inzet (uren/fte's)	out-of-pocket kosten
opnemen financiële arrangementen					

G. afstemmen Bruidsschat met gemeenten

Het gaat om het afstemmen van de werkwijze onder de Omgevingswet op bestaande landelijke regelingen voor brandweer en Ghor, gemeentelijke bestemmingsplannen en regelgeving over bluswatervoorzieningen.

G.1 Is dit implementatieproces al gestart en/of afgerond?

G.2. Welke personele inzet en out-of-pocket kosten zijn hier naar schatting mee gemoeid?

Indien dit lastig is in te schatten kunnen ook de verwachte gemiddelde inzet en out-of-pocket kosten per jaar worden aangegeven in combinatie met de verwachte looptijd van de implementatie.

implementatie	totaal looptijd		per jaar		
	inzet (uren/fte's)	out-of-pocket kosten	looptijd	inzet (uren/fte's)	out-of-pocket kosten
afstemmen Bruidsschat gemeenten					

H. invoeren aandachtsgebieden externe veiligheid

Het betreft het invoeren van aandachtsgebieden (schillenmodel) voor externe veiligheid in diverse scenario's (brand-, explosie-, gifwolksscenario). In de modernisering van omgevingsveiligheid is prioriteit gegeven aan twee uitgangspunten: het nieuwe veiligheidsbeleid moet integraal kunnen worden meegenomen in de besluitvorming voor plannen die gaan over de fysieke leefomgeving én het moet betekenisvolle bescherming bieden voor burgers en bedrijven. Het externe veiligheidsbeleid is daarom vertaald naar ruimte: omgevingsveiligheid. De uitwerking daarvan is het schillenmodel.

Anders dan bij het oude beleid is het met het schillenmodel mogelijk en zelfs noodzakelijk om de dialoog aan te gaan met de omgeving. De gebruikte afstanden in de schillen komen voort uit de risicomodellen, maar deze zijn weer terugvertaald naar de verschillende rampscenario's en effectafstanden voor gifwolk, explosie en brand.

H.1 Is dit implementatieproces al gestart en/of afgerond?

H.2. Welke personele inzet en out-of-pocket kosten zijn hier naar schatting mee gemoeid?

Indien dit lastig is in te schatten kunnen ook de verwachte gemiddelde inzet en out-of-pocket kosten per jaar worden aangegeven in combinatie met de verwachte looptijd van de implementatie.

implementatie	totaal looptijd		per jaar		
	inzet (uren/fte's)	out-of-pocket kosten	looptijd	inzet (uren/fte's)	out-of-pocket kosten
invoeren aandachtsgebieden externe veiligheid					

I. producten opnieuw inprijzen en labelen

Het betreft het regionaal omzetten van wet- en regelgeving en omschrijven en inprijzen van artikelnummers en producten. Op dit vlak zijn landelijke werkgroepen actief waarin deelnemers uit regio's participeren. Bij dit implementatieproces gaat het ook om de inzet die de regio binnen deze werkgroep leveren.

H.1 Is dit implementatieproces al gestart en/of afgerond?

H.2. Welke personele inzet en out-of-pocket kosten zijn hier naar schatting mee gemoeid?

Indien dit lastig is in te schatten kunnen ook de verwachte gemiddelde inzet en out-of-pocket kosten per jaar worden aangegeven in combinatie met de verwachte looptijd van de implementatie.

<i>implementatie</i>	<i>totaal looptijd</i>		<i>per jaar</i>		
	<i>inzet (uren/fte's)</i>	<i>out-of-pocket kosten</i>	<i>looptijd</i>	<i>inzet (uren/fte's)</i>	<i>out-of-pocket kosten</i>
<i>producten opnieuw inprijzen en labelen</i>					

B Samenstelling begeleidingscommissie

<i>naam</i>	<i>organisatie</i>
<i>Chiel Polman</i>	<i>IFV</i>
<i>Guus Welter</i>	<i>IFV</i>
<i>Marijke Besselink</i>	<i>IFV</i>
<i>Maarten Worp</i>	<i>Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond</i>
<i>Erik Grummels</i>	<i>Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost</i>
<i>Rutger de Groot</i>	<i>Veiligheidsregio Fryslân</i>
<i>Peter Bandsma</i>	<i>Veiligheidsregio Brabant-Noord</i>
<i>Bas Meijer</i>	<i>Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland</i>